

Маладзечна, Вілейка, Смаргонь, Ашмяны, Валожын, Мядзел, Астравец, Мінск

рэгіянальная газета

21 мая 2004 года

№ 21 (472)

Выходзіць па пятніцах. Выдаецца з красавіка 1995 года

Тэлетыдзень

Навіны рэгіёну

Беларусаў больш

СМАРГОНЬ. Выпускнікі мінулых гадоў прайшлі рэгістрацыю ў аддзеле адукацыі на цэнтралізаванае тэсціраванне па беларускай і рускай мовах. На беларускую мову зарэгістравалася 145 былых выпускнікоў, на рускую – 80.

Сяргей ЗЯНЬКО.

Грошы для школы

ВАЛОЖЫН. Выхаванцы Вішнеўскай сярэдняй школы выгадавалі траіх парасятаў, якіх напачатку вучэбнага года падарыў сельскагаспадарчы вытворчы кааператыў "Агра-Вішнеўскі". Цяпер ужо дарослых свіней здалі на мяса (300 кілаграмаў). Грошы пойдуць на рамонт спартыўнай залы.

Наталля ШТЭЙНЕР.

Тэсты на месцы

МЯДЗЕЛ. Цэнтралізаванае тэсціраванне пройдзе на базе СШ№1. Экзамен па беларускай мове будуць здаваць 432 выпускнікі гэтага і папярэдніх гадоў.

Святлана ЦІШКО.

Маленькі конкурс

АШМЯНЫ. Гарадскі конкурс прыгажосці "Міні-міс 2004" адбыўся 13 мая ў Доме культуры. У ім удзельнічалі маленькія прыгажуні – па адной дзяўчынцы старэйшых груп з 5-і садоў горада. Перамагла Дыяна Гайдукевіч з сада №5.

Сяргей ЗЯНЬКО.

Загінуў пешаход

МАЛАДЗЕЧНА. Жыхар горада на аўтамабілі "Форд Транзіт" 19 мая на вуліцы Янкі Купалы наехаў на пешахода, які ад атрыманых траўм памёр на месцы здарэння. Асобу загінуўшага ўстанаўліваюць.

Святлана ЦІШКО.

Адсвяткавалі...

АСТРАВЕЦ. У вёсцы Кумпяны жанчына забіла сякерай свайго мужа. Дапамагала ёй у гэтым сяброўка. Цела закапалі ў хляве. Пракуратура вядзе следства. Падрабязнасці – у наступным нумары.

Сяргей ЗЯНЬКО.

Народні з дарослымі

ВІЛЕЙКА. Духавы аркестр дзіцячай школы мастацтваў на рэспубліканскім конкурсе духавых аркестраў, што адбудзецца 21–23 мая, будзе народні змагацца з дарослымі калектывамі.

Святлана ЦІШКО.

Смакаты было на кірмашы!

У кожнага кірмашу свой твар. Адзін запомніўся шматлікімі латарэямі, іншы – парашутыстамі, што прызямляліся проста на Цэнтральную плошчу горада. Абласны кірмаш, які прайшоў у Маладзечне 15 мая, адзначыўся нябачанай раней колькасцю дэгустацый. Можна было пакаштаваць розныя гатункі сыру, ёгурту, піва і таматнага соусу. На здымку: дэгустацыя малочнай прадукцыі ідзе поўным ходам.

Фота Святланы ЦІШКО.

Хапала і песень пра адвечнае: няшчаснае каханне ды няўдалую сям'ю

МАЛАДЗЕЧНА. Абласны кірмаш, які прайшоў 15 мая, вылучыўся нябачанай раней у горадзе колькасцю дэгустацый, што наладзілі маладзечанскія і красненскія вытворцы. Можна было пакаштаваць і купіць розныя гатункі сыру, ёгурту і кісламалочных напояў, піва і таматных соусаў.

Кожны кірмаш запамінаецца чымсьці сваім, адметным. Гады тры таму ў горадзе прайшоў грандыёзны кірмаш: частка Вялікага Гасцінца была перакрытая, проста на праезнай частцы стаялі гандлёвыя палаткі, на газон на Цэнтральнай плошчы прызямляліся парашутысты... Свята крыху сапсаваў дождж. Летась на кірмашы было мноства бяспройгрышных латарэй: за адну колькавую плату выйгравалі хто ручку, хто гумку, а хто фотаальбомы.

Яшчэ адна адметнасць сёлетняга кірмашу – доўгія шашлычныя чэргі. "Я ўвесь кірмаш ганялася за шашлыкамі, пакуль не купіла нейкі чорны, мусіць, з ялавічыны, – сказала маладая пакупніца з Маладзечна. – Аддала 5 тысяч за некалькі кавалачкаў шашлыка! За гэтыя грошы можна было кілаграм добрага мяса купіць". Самы танны мясны атрыбут свята каштаваў крыху больш за 1000 рублёў. Дзешавей, чым у магазінах, можна было купіць, напрыклад, глазураваныя сыркі і сыр.

Свае вырабы выставілі таксама гарадскія навучальныя і пазашкольныя ўстановы: вышыўка, мяккія цацкі і розныя сувеніры. Работнікі СШ№5 настойліва прапаноўвалі пятрушку са школьнага агарода. СШ№8 – карціны з салёнага цеста, рамкі для фотаздымкаў, кухонныя дошкі, скураныя рамяні і футляры для акуляраў. Найлепш у СШ№8 разышліся, па словах намесніка дырэктара па выхаваўчай рабоце Людмілы Хурсан, рамкі для фота і кухонныя дошкі. "Самае цікавае, – сказала яна ў інтэрв'ю "РГ", – што дзеці прасілі не прадаваць, а толькі паказаць свае вырабы". Грошы, зробленыя на кірмашы, патлумачыла Людміла Хурсан, ідуць на закупку матэрыялу для новых вырабаў.

Святлана ЦІШКО.

Заканчэнне тэмы на 3-й стар.

У пошуку мазгоў...

Карэспандэнт "РГ" вырашыла купіць свіныя мазгі...

3-я старонка

Знайшоў праўду

Праваабаронца з Астраўца Іван Крук не будзе выплачваць 20 мільёнаў рублёў па іску былога начальніка міліцыі Уладзіміра Кабрынца.

4-я старонка

Моўны тэст

Напярэдадні тэсціравання па беларускай і рускай мовах расказваем пра ўмовы іх правядзення.

7-я старонка

■ БІБЛІЯТЭКІ

Выстава ў «Вераску»

МАЛАДЗЕЧНА. За 2 дні каля 500 чалавек наведалі выставу нямецкай дзіцячай літаратуры, якая адчынілася 10 мая ў бібліятэцы сямейнага чытання «Верасок».

На ёй прадстаўлены 103 кнігі на нямецкай мове: ілюстраваныя «Наша ежа» (што з ежай адбываецца ў арганізме чалавека), «Карова Глорыя» (для маленькіх), «Кніга ў кнізе ў кнізе» са спецыяльнымі акулярамі (малюнкі праз іх становяцца аб'ёмнымі), шмат энцыклапедый і іншыя кнігі.

Літаратуру даў інстытут Гётэ ў Беларусі. Выстава будзе працаваць да 27 мая. Пасля кнігі вернуцца ў інстытут Гётэ. Але яго прадстаўнікі Аляксандр Назарчук і Юлія Кныш абяцалі, што будуць мець на ўвазе «Верасок», калі інстытут атрымае новую партыю кніг з Германіі. На гэты раз бібліятэка атрымала ў падарунак відэафільмы і некалькі кампакт-дыскаў з энцыклапедыяй і пазнавальнымі гульнямі. «Інстытут мог даць і больш кампакт-дыскаў, але ў нас няма камп'ютэра, каб імі карыстацца», — сказала загадчыца бібліятэкі Марыя Кімпель.

Святлана ЦІШКО.

■ ПРЭМ'ЕРЫ

«Палітра памяці»

МІНСК. Прэм'ера дакументальнага відэафільма «Палітра памяці» рэжысёра Аляксандра Карпава адбылася 18 мая ў Палацы мастацтваў.

Як паведаміў БелаПАН дырэктар УП «Беларускі відэацэнтр» Іван Колб, фільм расказвае пра Вялікую Айчынную вайну «з дапамогай твораў жывапісу беларускіх мастакоў на ваенную тэматыку». Стужка знята «Беларускім відэацэнтрам».

Паводле БелаПАН.

■ КОНКУРСЫ

Конкурс у каледжы

МАЛАДЗЕЧНА. Пяць навучэнак другога курса Маладзечанскага гандлёва-эканамічнага каледжа прэтэндавалі 13 мая на галоўны тытул конкурсу "Міс чароўнасць 2004". Сваёй прыгажосцю яны зачаравалі ўсіх прысутных.

Шоу-праграма "Міс чароўнасць" стала ўжо традыцыйнай у гандлёва-эканамічным каледжы.

Канкурсанткі пазнаёмілі гледачоў і журы са сваім бачаннем прафесіі бухгалтара, паказалі выдатныя веды па бухгалтарскім уліку, і тым самым даказалі, што яны гонар і надзея краіны. Дзяўчаты здолелі пакарыць усіх сваім натхненнем, творчасцю, энэргіяй і маладосцю. Кожная з іх перакананая, што бухгалтар — гэта не чэрствы і сухі чалавек, які прыняты лічыць, а чалавек з багатым унутраным светам і адкрытым сэрцам.

Таццяна Чуйко, навучэнка 206 групы гандлёва–эканамічнага каледжа, цэлы год будзе насіць ганаровы тытул "Міс чароўнасць 2004".

Фота з гандлёва–эканамічнага каледжа.

У апошнім конкурсе дзяўчаты прадэманстравалі вячэрнія ўборы, у якіх зліліся ў адно мара і надзея, каханне і рамантыка... Гэта нагадала гледачам, што ўдзельніцы не толькі будучыя бухгалтары, але і чароўныя, прывабныя, пяшчотныя і зграбныя стварэнні.

Пераможцай стала навучэнка 206 групы Таццяна Чуйко, якая цэлы год будзе валодаць ганаровым тытулам "Міс чароўнасць 2004". Яе павіншавала і ўручыла карону Алена Крыўкіна — Міс дзелавая жанчына 2003 года. Анастасія Кабан, навучэнка 203 групы, уразіла ўсіх сваёй дзелавітасцю і арганізаванасцю і атрымала тытул «Міс дзелавая жанчына 2004». Узнагароджвалі канкурсантак Анатоль Арловіч, начальнік аддзела па справах моладзі райвыканкама, Эліна Багнюк, намеснік дырэктара гандлёва-эканамічнага каледжа і Алег Чараповіч, загадчык лабараторыі інфармацыйных тэхналогій каледжа.

Аксана СЫМАНОВІЧ, выкладчыца каледжа.

Самая міласэрная

ВІЛЕЙКА. "Міс міласэрнасць" названая фельчар кабінета прафілактыкі раённай паліклінікі Алена Жаўняровіч на конкурсе сярод маладых медыкаў, які прайшоў 13 мая. Пераможца атрымала ў падарунак кухонны камбайн "Алеся".

У гэтыя дні ў бальніцах Беларусі праходзяць прысвячэнні ў прафесію маладых спецыялістаў. Напярэдадні – 12 мая – быў Міжнародны дзень медыцынскай сястры. Конкурс "Міс міласэрнасць" і быў прымеркаваны да гэтых падзей.

Удзел у конкурсе прымалі не толькі медыкі з горада, але і з сельскіх лячэбніц: Ільянскай бальніцы сястрынскага догляду, Вязынскай сельскай даўрачэбнай амбулаторыі. Спонсарамі правядзення мерапрыемства выступілі УП "Медтэхніка", ЗАТ "Белсэптык", таварыства Чырвонага Крыжа.

Свята пачалося з клятвы. Пасля чаго кожная з 12 сясцёр атрымала сертыфікат. А далей была конкурсная праграма, якая складалася з шасці частак: візітоўка, размінка, конкурс бутэрбродаў, "Хто я?", "Якая я?", кулінарны выраб, мастацкае самавызначэнне.

Сяргей МАКАРЭВІЧ.

Асцярожна! Лінія электраперадач!

Ахова ліній электраперадачы ад пашкоджанняў з'яўляецца важнай дзяржаўнай справай. Пашкоджанні іх выклікаюць перапынкі ў забеспячэнні электраэнэргіяй прамысловых і сельскагаспадарчых спажыўцоў, населеных пунктаў, наносяць вялікі ўрон народнай гаспадарцы, могуць прывесці да гібелі людзей.

Маладзечанскія электрычныя сеткі папярэджваюць кіраўнікоў калгасаў, арганізацый, прадпрыемстваў, грамадзян аб неабходнасці захоўвання правіл аховы электрычных сетак да 1000 В і вышэй.

Вялікая колькасць пашкоджанняў ліній электраперадачы выклікае парушэнне правілаў вытворчасці работ паблізу ці пад правадамі ліній электраперадачы, работа на трасах ВЛ вежавых кранаў, сельскагаспадарчых машын і механізмаў, лесанарыхтоўчых работ, будаванне ўсемагчымых аб'ектаў без ведама электрасетак і г.д., а таксама іншыя прычыны (накідванне на правады, наезды на апоры ліній электраперадачы аўтатранспарту і сельгасмашын, датыканне да правадоў высокагабарытных механізмаў, прастрэлы ізалятараў, падзенне дрэў на правады і інш.).

Для захоўвання, стварэння нармальных умоў эксплуатацыі электрычных сетак устанаўліваюцца ахоўныя зоны.

Ахоўная зона паветраных ліній электраперадачы ўстанаўліваецца ўздоўж ліній электраперадачы ў выглядзе зямельнага ўчастка і паветранай прасторы, абмежаваных вертыкальнымі плоскасцямі, якія стаяць па абодва бакі ад крайніх правадоў пры неадхіленым іх становішчы на адлегласці.

Для ліній напругай да 1000 В – 2 м, да 20 кВ – 10 м, 35 кВ – 15 м, 110 кВ – 20 м, 220 кВ – 25 м, 330 кВ – 30 м.

Зямельныя ўчасткі, якія ўваходзяць ў ахоўныя зоны электрычных сетак, не адбіраюцца ў землекарыстальнікаў і выкарыстоўваюцца імі для правядзення сельскагаспадарчых і іншых работ з абавязковым захоўваннем патрабаванняў правіл аховы электрычных сетак.

Асабліва небяспечнае датыканне машыны і механізма непасрэдна да праваду ВЛ. Гэта магчыма пры рабоце машыны пад ВЛ, дзе можа адбыцца набліжэнне машыны на недапушчальна блізкую адлегласць да праваду, абрыў праваду і яго падзенне на машыну ці наезд машыны на абарваны провад.

Выкананне работ у ахоўнай зоне ВЛ з прымяненнем высокагабарытных машын і механізмаў павінна праводзіцца па нараду-допуску, выдадзенаму тэхнічным кіраўніцтвам уладальніка машын і механізмаў. Допуск да работ па нараду-допуску ажыццяўляе прадстаўнік электрычных сетак – уладальнік ВЛ.

Забараняецца:

– працаваць у пралётах ВЛ, дзе ёсць абарваныя правады, а таксама набліжацца да апор з абарванымі правадамі і падвяргаемых аднабаковаму прыцягненню, а таксама да саміх абарваных правадоў на адлегласці 20 м;

– набліжацца да апор ВЛ, у якіх ёсць прыкметы замыкання на зямлю (разбураны ізалятар, абарвана вязка, каля апоры выпарэнне вільгаці, пажар, на апоры гарыць дуга і г.д.), на адлегласці менш 20 м, а таксама працаваць у пралётах, якія прылягаюць да гэтых апор;

– выкананне земляных работ на глыбіні больш 0,3 м, а на ўзараных землях больш 0,45 м, на адлегласці менш 2 м ад апор, падкосаў без пісьмовага дазволу ўладальніка лініі;

– прымаць самастойна якія-небудзь меры па зняцці праваду з машыны рукамі, у тым ліку з дапамогай якіх-небудзь прадметаў;

– датыкацца да апор, залазіць на іх ці прывязваць да іх жывёл;

– накідваць ці прыстаўляць да правдоў ВЛ якія-небудзь прадметы;

– складваць кармы, угнаенні, салому, торф, дровы і інш., распальваць агонь у ахоўных зонах паветраных ліній электраперадачы;

– размяшчаць запраўчныя станцыі і іншыя сховішчы гаруча-змазачных матэрыялаў у ахоўнай зоне паветраных ліній электраперадачы;

– размяшчаць палявыя станы, устройваць загоны жывёлы, а таксама паліваць сельскагаспадарчыя культуры;

– работа стагакіда пад правадамі ВЛ;

– катэгарычна забараняецца запраўка машыны гаручым у ахоўнай зоне.

Машыны і механізмы патрэбна спыняць заўжды толькі па-за ахоўнай зоны ВЛ.

Пры аварыйным спыненні любой машыны ў ахоўнай зоне ВЛ яна павінна быць у найкарацейшы тэрмін адцягнута на буксіры з зоны.

Пры падзенні праваду ВЛ на машыну вадзіцель павінны тут жа спыніць машыну. Калі пры гэтым можна выслабаніць машыну ад абарванага праваду перамяшчэннем машыны, то неабходна гэта зрабіць як мага хутчэй і паведаміць аб здарэнні ў электрычныя сеткі.

У выпадку адсутнасці такой магчымасці назіральнік павінны паведаміць аб здарэнні ў электрычныя сеткі і да прыбыцця аварыйнай брыгады ні вадзіцель, ні назіральнік не павінныя прапрымаць ніякіх дзеянняў. Набліжацца да такой машыны бліжэй 20 метраў забараняецца.

Калі ў выніку наезду на апоры, падзення праваду ВЛ ці ўзнікнення электрычнага разраду машына загарыцца, то аслугоўваючы персанал павінны неадкладна яе пакінуць, але так, каб не было адначасовага сутыкнення чалавека з машынай і зямлёй. Лепш за ўсё скокнуць на зямлю на абедзве сагнутыя нагі, не трымацца за машыну, а аддаляцца ад яе можна толькі скачкамі на адной ці дзвюх самкнутых разам нагах ці гусіным крокам, не адрываючы ступні ног адна ад адной, зрабіўшы такім чынам шлях ад машыны на адлегласць 20 м. Аб здарэнні павінна быць паведамлена ў электрычныя сеткі па тэлефонах **(01773) 26585, 47070, 26552, 74134; Маладзечна, вул. Драздовіча, 27.** Да прыбыцця спецыяльнай брыгады электрасетак забараняецца прадпрымаць якія-небудзь дзеянні па пажаратушэнні машыны і набліжацца да яе бліжэй 20 м.

Вытворчасць работ у ахоўнай зоне ВЛ арганізацыямі, прадпрыемствамі і прыватнымі асобамі дазваляецца толькі пры пісьмовым дазволе і допуску Маладзечанскімі сеткамі.

Парушэнне правіл аховы ліній электраперадач, якое выклікала ці магло выклікаць перапынак у забеспячэнні спажыўцоў электрычнай энэргіяй, пашкоджанне электрычных сетак ці нанясенне іншага ўрону народнай гаспадарцы пацягне за сабой прыцягненне вінаватых у гэтым да строгай адміністрацыйнай адказнасці.

Адміністрацыйнае спагнанне не выслабаняе вінаватага ад пакрыцця матэрыяльнага ўрону ва ўстаноўленым парадку.

МАЛАДЗЕЧАНСКІЯ ЭЛЕКТРЫЧНЫЯ СЕТКІ.

■ ДУМКІ ЎСЛЫХ

Толькі не íграй

"Дзеці, у мяне для вас навіна, — сказала класны кіраўнік і, каб падкрэсліць значнасць моманту, падняла ўверх указальны палец. – З наступнага тыдня на базе нашай школы будзе працаваць выкладчыца музыкі. Усе, хто хоча навучыцца іграць на баяне, хуценька да мяне". Запісаўся ледзь не ўвесь клас.

Недзе праз паўгода з 14 маіх аднакласнікаў засталіся вучыцца музыцы толькі трое. Паставіла на паліцу баян, каб больш ніколі не ўзяць яго ў рукі, і я. А вось суседу Воўку не пашанцавала. Бацькі цвёрда вырашылі зрабіць з яго музыканта і кожны чацвер ледзь не сілай выпіралі на заняткі. "Томка, ты не ведаеш, з якой кнопкі пачынаецца песня "Зайчык", — пытаўся ў роспачы хлопец у маёй сястры перад урокам". "З "рэ", — падказвала тая і ставіла яго палец на патрэбную клавішу баяна".

Кар'ера суседа закончылася пасля канцэрта, прысвечанага Міжнароднаму дню 8 Сакавіка. Паслухаўшы ў выкананні сына песню "Сулико", маці схапілася за галаву і вырашыла больш не мучыць дзіця. У рэшце рэшт не ўсім жа быць музыкантамі.

Сапраўдныя анекдоты расказвала пра сваю вучобу ў аналагічнай школе і мая сяброўка. Што яна толькі не рабіла, каб прапусціць заняткі. Перазводзіла стрэлкі гадзінніка, піла халодную ваду, каб захварэць, а аднойчы пасля дажджу села ў самую вялікую лужыну.

Дзякуючы музычнай школе адна мая калега, будучы школьніцай, зарабіла першыя ўсваім жыцці грошы. "Хочаш рубель?" — слухаючы, як яна гадзіну запар рыпае баянам, пыталася старэйшая сястра. "Хачу," — бясхітрасна адказвала дзяўчынка. "На, толькі не íграй", — прасіла тая і працягвала грошы.

"Кінуў бы музычную школу, — разважаў, зайшоўшы ў госці, аднакласнік майго сына. Ды бацька не дазваляе. Кажа, навучышся добра іграць, будзеш вяселлі бацаць, бабкі зарабляць". Думаю, што не толькі гэта спакуса спрыяла выдатнай Віталікавай вучобе. У хлопца былі відавочныя схільнасці да музыкі. Слухаючы яго выступленні падчас канцэртаў, не раз угаворвала сына запісацца ў музычную школу. Ён моршчыўся і з надзеяй пазіраў на бацьку, які цвёрда ўпэўнены ў тым, што куды-куды, а ў музыку "сунуць" дзяцей без жадання нельга. Не спрачаюся, у мужа ёсць уласны вопыт.

Бацькі жадаюць сваім дзецям толькі дабра. Кожнаму хочацца, каб сын альбо дачка выраслі усебакова развітымі і разумнымі людзьмі. А што для гэтага трэба? Правільна, развіваць здольнасці, і як мага раней. Цяжка ў восем-дзевяць гадоў вызначыць, да чаго ў дзіцяці большыя схільнасці: музыкі, малявання, спеваў, лёгкай атлетыкі. Вось і запісваюць ва ўсе гурткі і школы падрад. Добра, калі гэта дзецям у радасць. А калі не, ці варта прымушаць? Давайце падумаем над гэтым пытаннем разам.

Разважала Марына СЛІЖ.

■ БАЗАР

Мазгі – нарасхват

МАЛАДЗЕЧНА. “У вас ёсць вушы, а язык, хвост, ногі, мазгі?“ Гэта не кастынг на конкурс прыгажосці. Такія пытанні кожны базарны дзень гучаць у мясной лаўцы. Я ж зацікавілася мазгамі па 3500 рублёў за кілю, амаль самым танным мясным прадуктам.

Прадавец мяса **Галя Арловіч** гаворыць, што яны далікатныя і мяккія. На мазгі вялікі попыт, іх хутка разбіраюць. Адна пакупніца штораз бярэ па 2 кілаграмы: муж любіць. Мне заўсёды цікава, ці прыбаўляецца розуму ад свіных мазгоў у чалавека? І чаму не прадаюць цялячыя, каровіны? Прадаўцы патлумачылі, што гандляваць імі не выгадна. Маўляў, колькі ж мазгоў у цяляці ды каровы. Іх прадаюць адразу з галавой (ці ў галаве?!). Людзі з невялікім дастаткам бяруць на халадзец. Кажуць, смачна. Уладальнікі тоўстага кашалька – на сняданак сабаку. Вось свіння, іншая справа – 50 грамаў мазгоў у кожнай (для параўнання: 1,5 кілаграма ў дарослага чалавека).

Гэтая колькасць “разумнага” рэчыва дапамагае ім адшукваць выбухоўкі ў Ізраілі. Нібыта ў свінні нюх на іх развіты лепш, чым у сабакі. У Францыі – “вынюхваюць” труфеля – клубнепадобныя грыбы, якія выкарыстоўваюць у якасці прыправы да страў.

Сапраўдныя свіныя мазгі можна купіць на маладзечанскім рынку.

Фота Ірыны РАБУШКІ.

Часцей за ўсё свіныя мазгі купляюць бабулькі, а таксама для дзяцей. Гандлярка **Тамара Кучэра** вычытала, што мазгі карысныя для здароўя. Але ж сама не есць. Кажа: “Маці да мазгоў не прывучыла. Каб хто ўжо на гатовыя запрасіў.” **Валянціну Лях** калегі з базара называюць вялікай знаўцай і аматаркай мазгоў. Пакаштавала іх гадоў 20 таму. Гэта ж так смачна, хутка і лёгка гатаваць!

Абсмажыць на алеі цыбулю, потым – мазгі, з абодвух бакоў, папярэдне можна абкачаць у муцэ, тушыць не трэба. Апетытна начыніць імі блінчыкі і з'есці мазгавыя катлеты.

Усё, думаю, куплю. І посуду не шмат мыць: ваду ж гарачую адключылі. Мая сяброўка таксама любіць мазгі. Заўважыла, што ад іх становіцца разумнейшай, паляпшаецца настрой. Нечакана ў размову ўлілася прадавец піражкоў і папярэдзіла: мазгі нельга ўжываць тым, хто пакутуе на халецыстыт, у каго хворыя ныркі, і ўвогуле не такія яны ўжо і карысныя, а мо, і небяспечныя для чалавека. Тамара Кучэра перапыніла яе: “ Я лепш вас рулеты з вушэй рабіць навучу. Пакупніца расказала: Крыху адварыце вушы. Пакладзіце туды фарш...”

Усё ж такі, пабаяўшыся купіць мазгі, вырашыла пагутарыць з медыкамі. Яны сцвярджаюць: разумнейшым ад таго, што з'ясі гэты мясны прадукт, дакладна не станеш. Адны кажуць: мазгі для чалавека карысныя. Напрыклад, доктар-эпідэміёлаг тэрытарыяльнага медыцынскага аб'яднання Аляксандр Кобрусеў зазначыў:

— Мазгі на сённяшні дзень — адзін з найбольш багатых тлушчавай тканкай прадукт, ёсць у іх і біялагічна актыўныя рэчывы. Яны не з'яўляюцца абмежаваннем ці выключэннем для дзяцей або хворых. Гэтая ежа, зразумела, пасля пэўнай апрацоўкі, падыходзіць кожнаму. Толькі наўрад назавеш яе дыетычнай.

Іншыя ж медыкі супраць ужывання ўвогуле ўсіх унутраных органаў жывёлаў, бо яны накшталт прадуктаў адходу.

Так я і засталася з поўнымі вушамі і без мазгоў.

Ірына РАБУШКА.

Курсы валют НБ РБ

	13.5 руб.	20.5 руб.
Долар ЗША	2156,00	2154,00
Еўра	2561,65	2585,45
Злоты	538,09	549,63
Літ	741,95	748,87
Расійскі рубель	74,19	74,30
«Вулічныя» курсы ў Маладзечне		
Долар	2155/2170	2155/2170

Маладзечна

Цэны на рынку

Прадукты	Цана (руб.) 12.5	19.5
Кілбаса с/вэндж., 1 кг	13900	13900
Сасіскі, 1 кг	5020	5020
Селядзец, 1 кг	2500	2500
Рыс, 0,9 кг	1100	1100
Грэчка, 0,9 кг	1500	1500
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1350	1400
Алей, 1 л	2000	2200
Маянэз, 200 г	530	530
Кава «Пеле», 100 г	2000	2400
Шпроты, бляшанка 160 г	1200	1200
Соус там.«Мінскі», 0,5 л	950	1000
Цыбуля рэпчатая, 1 кг	1100	1100
Капуста, 1 кг	480	380
Морква, 1 кг	400	300
Лімоны, 1 кг	3000	2600
Апельсіны, 1 кг	2100	2300
Яблыкі, 1 кг	1300	1400
Сялянскія прадукты		
Малако, 1,5 л	900	900
Смятана, 1 л	2000	2000
Масла, 1 кг	5000	4900
Тварог, 1 кг	2400	2400
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1800	1800
Сала, 1 кг	3200	3000
Бульба, 1 вядро	1800	1500
Бульба малад., 1 кг		3900

Кіёск пераехаў

МАЛАДЗЕЧНА. Адзін з самых папулярных газетных кіёскаў “Белсаюздруку“ ў Маладзечне, што месціўся каля калгаснага рынку, пераехаў.

Цяпер “Рэгіянальную газету“ і іншыя выданні можна купіць у кіёску, што знаходзіцца на рагу рынку збоку дзіцячай бальніцы.

Аддзел інфармацыі “РГ“.

Сезоннасць кірмашу

Працяг тэмы з 1–й стар. МАЛАДЗЕЧНА. Мінскі абласны кірмаш, які прайшоў 15 мая ў Маладзечне, збірае ўдзельнікаў і гасцей з розных куткоў вобласці і суседняй Гродзеншчыны. Наколькі важны ён для Маладзечна?

Кірмашы праходзяць у розных гарадах Мінскай вобласці. Таму дату маладзечанскага кірмашу, сказаў у інтэрв'ю па тэлефоне першы намеснік старшыні гарвыканкама Яфім Ідэльчык, гарадскія ўлады ўзгадняюць з аблвыканкамам, каб прадпрыемствы гандлю і вытворцы маглі паўдзельнічаць у розных. Адны прадпрыемствы самі хочуць удзельнічаць, некаторыя запрашае горад.

Непасрэдна горад не атрымоўвае выгаду. Гэта выгадна найперш тым прадпрыемствам, якія прапануюць свае тавары. У розных прадпрыемстваў гэта атрымоўваецца па-рознаму. У Маладзечна, па словах Яфіма Ідэльчыка, заўсёды з жаданнем едзе Слуцкі мясакамбінат. “На кірмашы былі людзі. На наш погляд, іх было нямала, — сказаў ён. — Значыць гэта выклікае цікавасць, нягледзячы на тое, што гэтыя тавары штодня можна набываць у нашых магазінах, на рынках. Але ўсё ж людзі прыйшлі на кірмаш, значыць ім падабаецца. Таму мы будзем такія мерапрыемствы ладзіць і надалей, улічваючы сезоннасць: вясенні кірмаш – сваё адценне, асенні – свае спецыфічныя асаблівасці”.

Паўлінцы з калектыву “Лебедевские лицедеи” ўдалося знайсці сабе партнёра для танцаў з шэрагу гледачоў.

Фота Святланы ЦІШКО.

Культурную праграму прадстаўлялі калектывы з Маладзечна, Лагойска, Вілейскага, Маладзечанскага, Мядзельскага раёнаў. Для выступленняў былі абсталяваны 4 пляцоўкі, некаторыя калектывы вандравалі з адной пляцоўкі на другую. Над Цэнтральнай плошчай гучалі нашы песні пра адвечнае: няшчаснае каханне, няўдалае сямейнае жыццё і пакуты дзяўчыны, якую не бяруць замуж. На дзіцячай пляцоўцы каля помніка пакутнікам за незалежнасць Беларусі выступала цыркавая студыя “Мара”: маленькая артыстка, дзяўчынка гадоў 12-13, круціла адразу 5 ці 6 рознакаляровых абручоў. Каля райвыканкама “Лебедевские лицедеи” ў складзе пана Быкоўскага, Альжбэты і Паўлінкі расказвалі гледачам паказкі са свайго жыцця, цягнулі танцаваць і вучылі цалавацца праз паперку.

Святлана ЦІШКО.

■ ДОБРАЎПАРАДКАВАННЕ

Правялі мяжу

СМАРГОНЬ. Зону адказнасці за чысціню прыватных гаспадарак вызначылі ў Смаргоні і раёне па ініцыятыве інспекцыі па прыродных рэсурсах. Цяпер яна праходзіць па сярэдзіне вуліцы, а калі падвор'е стаіць на беразе рэчкі, то па яе фарватэру.

Рашэнне, спадзяюцца ў інспекцыі, дапаможа навесці парадак, ліквідаваўшы стыхійныя сметнікі. Новаўвядзенне ў Смаргонскім раёне распаўсюджваецца і на лецішчы.

Алег БЯГАНСКІ.

■ СПРАВЯДЛІВАСЦЬ

Адстаяў праўду

АСТРАВЕЦ. Праваабаронца з Астраўца Іван Крук не будзе выплачваць 20 мільёнаў рублёў па іску былога начальніка Астравецкага аддзела ўнутраных спраў, цяпер начальніка аддзела ўнутраных спраў у Смалявічах Уладзіміра Кабрынца. Такое рашэнне прыняла судовая калегія па грамадзянскіх справах Гродзенскага абласнога суда.

Уладзімір Кабрынец, які на час разгортвання апісваемых падзей працаваў начальнікам Астравецкай міліцыі, 10 красавіка 2002 года падаў у суд Астравецкага раёна іск да астраўчаніна Івана Крука аб абароне гонару, годнасці і дзелавой рэпутацыі і кампенсаванні маральнага ўрону ў памеры 20 мільёнаў рублёў.

Звесткамі, якія, на думку Уладзіміра Кабрынца, не адпавядалі рэчаіснасці і прынізілі яго гонар, былі ўказанні, што ў прысутнасці начальніка РАУС Кабрынца работнікі міліцыі прымушалі пад фізічным уздзеяннем на грамадзяніна Станіслава Мілейшу прызнацца яго ў кватэрным крадзяжы. Пра гэта Крук гаварыў у звароце ў адрас старшыні палаты прадстаўнікоў Беларусі, міністра ўнутраных спраў, сродкаў масавай інфармацыі і старшыні Беларускага Хельсінкскага камітэта.

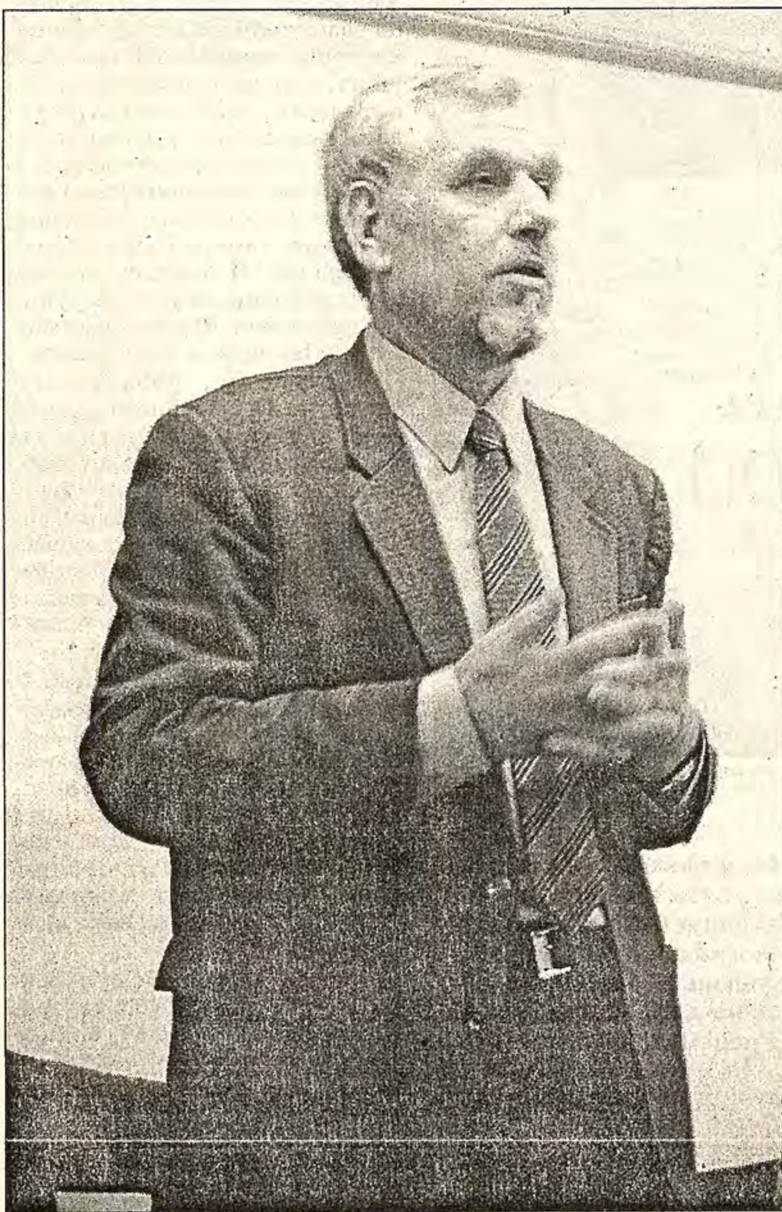
Гісторыя з распрананнем

27 лютага 2002 года ў дом Веры Маўчанавай у вёсцы Ізабеліна пастукаў голы чалавек і папрасіў вопратку. Гэта быў Станіслаў Мілейша. Мілейша расказаў, што яго распранулі і прывязалі голым у лесе работнікі міліцыі.

Калі пазней, 1 сакавіка, на ўказанае месца ў лесе выехалі прадстаўнікі следства, яны ўстанавілі, што па лясной дарозе, якая вяла да паляны, дзе, па паказаннях Мілейшы, міліцыянеры здзекаваліся над ім, былі сляды легкавіка. Аналагічныя сляды, якія паказвалі на разварот аўтамабіля, былі і на самой паляне. Акрамя таго, на той самай паляне каля соснаў было шмат слядоў ад абутку. Аналагічныя сляды, а таксама сляды, падобныя на сляды босага чалавека, былі на сцежцы і вялі ў вёску Мацканы. Каля слядоў быў знойдзены кавалак скотча даўжынёй 47 см. На паляне знайшлі недапалак цыгарэты "Саюз–Апалон". Як паказала пасля экспертыза, на целе Мілейшы засталіся сляды, якія маглі быць пакінутыя ад ліпкай стужкі. А цыгарэта магла быць выкурана Віталём Мятлеўскім, які 27 студзеня 2002 года кіраваў службовым "БМВ" Кабрынца.

Кабрынец і Мятлеўскі спачатку адмаўляліся ад таго, што вывезлі Мілейшу на паляну. Яны сцвярджалі, што Мілейша збег ад іх на ўзлеску, калі папрасіў спыніць машыну нібыта для размовы з Кабрынцом. Аднак пасля таго, як яны азнаёміліся з заключэннем эксперта, яны сталі сцвярджаць, што пасля ўцёку Мілейшы яны шукалі яго па лесе, магчыма, заязджалі на паляну, дзе і пакінулі недапалак.

"Тых жа абставінаў,– гаворыцца ў вызначэнні судовай калегіі Гродзенскага абласнога суда,– што яны Мілейшу С.А. забралі з дому, першапачаткова пасадзіўшы ў мікрааўтобус, пасля перасадзілі ў службовую аўтамашыну "БМВ", у якой абшукалі Мілейшу С.А., прапаноўвалі яму прызнацца ў крадзяжы, на дадзенай машыне адвезлі Мілейшу да лесу, затым устанавілі ля дома Мілейшы сутачнае дзяжурства, ні Кабрынец, ні іншыя работнікі міліцыі, якія ўдзельнічалі ў гэтым, не адмаўляюць.

Былы работнік міліцыі праваабаронца Іван Крук упэўнены, што яго дапамога людзям, якія трапілі ў бяду, неабходная. Фота Ірыны РАБУШКІ.

Суд пастанавіў

Пры гэтых абставінах судовая калегія палічыла, што выкладзеныя Круком у адкрытай заяве звесткі пра тое, што работнікі Астравецкага РАУС у прысутнасці начальніка РАУС Уладзіміра Кабрынца прымушалі Мілейшу пад фізічным уздзеяннем прызнацца ў кватэрным крадзяжы, адпавядаюць рэчаіснасці. Тым самым суддзі з Гродна адмянілі рашэнне суда Ашмянскага раёна ад 22 кастрычніка 2003 года, які, хаця і зменшыўшы памер кампенсацыі за маральны ўрон з 20 мільёнаў да 500 тысяч рублёў, усё ж прызнаваў Крука вінаватым. Акрамя таго калегія пастанавіла спагнаць з Уладзіміра Кабрынца на карысць Івана Крука 150 тысяч 430 рублёў у якасці вяртання пошліны, якую пры падачы касацыйных скаргаў заплаціў Крук.

Цяпер Уладзімір Кабрынец кіруе аддзелам унутраных спраў у іншым раёне іншай вобласці.

Каментарый Крука

Праваабаронца Іван Крук, які з'яўляецца пенсіянерам тых самых органаў унутраных спраў, сказаў у інтэрв'ю "Рэгіянальнай газеце", што ён лічыць рашэнне калегіі Гродзенскага абласнога суда сваёй вялікай перамогай: "Насуперак таму вялізнаму ўціску, які на мяне аказвалі органы ўлады на месцы".

Нягледзячы на перашкоды, якія адчувае на сваім шляху былы міліцыянер, а цяпер праваабаронца Іван Крук, ён не збіраецца кідаць займацца абаронай правоў астраўчан: "Да мяне пастаянна звяртаюцца людзі за дапамогай. Як я магу ім адмовіць?" – задае сабе рытарычнае пытанне Іван Крук.

Аляксандр МАНЦЭВІЧ.

Твой участковы

Працягваем знаёміць чытачоў з участковымі міліцыянерамі рэгіёну. Сёння – зноў вартавыя правапарадку Маладзечна.

Ігар Шупенка, капітан (Паўночны ўчастак міліцыі, тэл. 3-51-46).

Участак: вуліцы Багушэвіча, Баргдановіча, Галубка, Бядулі, Каліноўскага, Крылова, Лясная, зав.Лясны, 1, 2-і Лясныя, Чарота, Някрасава, Абухова, Палявая, 2, 3-і Сухія, Цівідаўская.

Міхаіл Пякарскі, лейтэнант (Паўночны ўчастак міліцыі, тэл 3-51-46).

Участак: вуліцы Марцінкевіча, Чыгуначная, Ларына, Мядзельская, Новы Свет, Полацкая, зав. Прыгарадны, праезд Прыгарадны, Садовая, Паўночная, Сухая, 1-ы Сухі, Працоўная, Коласа, 2-я Коласа, 3-я Коласа.

Пётр Гасціловіч: капітан, Маркаўскі с/с, тэл 2-32-98).

Участак: вёскі Беніца, Гаеўцы, Готкавічы, Засквічы, Кавальцы, Конавічы, Клочкава, Маркава, Рэдзькі, Румянцава, Скавародкі, Талуі, Трапалава, Хатуцічы, Якавічы, Шыкава, Вяжуці.

Аляксей Дубаневіч, лейтэнант. Лебедзеўскі с/с, тэл. 2-02-93.

Участак: вёскі Турэц-Баяры, Цеменіца, Пруды, Асанава, Мароські.

■ ПОСТ ДАІ

Вызначыліся

МАЛАДЗЕЧНА. 13 мая вызначыліся ў здарэннях веласіпедысты.

Вучань 4 класа СШ№8 Ілля К. ехаў на ровары па краі праезнай часткі Вялікага Гасцінца. Пад'ехаўшы да пешаходнага пераходу насупраць "Дзіцячага свету", убачыў, што пешаходам загарэлася зялёнае святло. Выраšыў перасекчы праезную частку на супрацьлеглы бок па пераходзе на веласіпедзе. На сярэдзіне яму загарэлася чырвонае святло. Хлопчык трапіў пад колы легкавіка. На шчасце, абышлося без траўм.

Крыху пазней на Вялікім Гасцінцы ля "Электрамодуля" Рыгор Б., кіруючы дарожным веласіпедам, пры пераездзе праезнай часткі справа налева сутыкнуўся з аўтамабілем КІА. Аўтамашына і веласіпед атрымалі пашкоджанні. Веласіпедыст абышоўся пераляпам.

Уладзімір ЛУКАШЫК, інспектар ДАІ.

■ КРЫМІНАЛ, ЗДАРЭННІ, ХРОНІКА

Пенсію выбіваў малатком

СМАРГОНЬ. У сваім доме забілі 80–гадовага жыхара в. Беразнякі. Знявечанае цела знайшлі сваякі.

Забойца не пакінуў на целе ахвяры жывога месца. Хутка супрацоўнікі міліцыі ўстанавілі асобу злачынцы. Ім аказаўся 33–гадовы пасынак, які даведаўся, што стары днямі атрымаў пенсію. Узбуджана крымінальная справа.

СМАРГОНЬ. У Солах у доме мясцовай жыхаркі 1934 г. нар. міліцыянеры скапфіскавалі 520 г марыхуаны.

Узбуджана крымінальная справа.

Ірына ЛУГІНА.

МАЛАДЗЕЧНА. Са склада гатовай прадукцыі хлебазавода Маладзечанскага каапрамгандлю, што ў Радашкавічах, выкралі 511 хлебапякарных форм.

Зладзеі, узламаўшы дзверы, пакваліліся на каляровыя металы, якія ўтрымліваюць формы. Мяркуецца, крадзеж учынілі 2 радашкаўцы.

МАЛАДЗЕЧНА. У раёне чыгуначнай станцыі Падчас правядзення будаўнічых работ знайшлі 15-кілаграмовы баявы снарад.

У пятніцу мінскія сапёры размініравалі знаходку.

МАЛАДЗЕЧНА. У пад'ездзе па вуліцы Ф.Скарыны, 2-а маладзечанец напаў на дзяўчыну.

Здарэнне адбылося 14 мая а палове 12-й гадзіны ночы. Злодзей пабіў дзяўчыну і забраў у яе грошы. Вінаватага затрымалі. Узбуджана крымінальная справа.

МАЛАДЗЕЧНА. У доме па вуліцы М.Багдановіча забілі 68-гадовую жанчыну.

Яе знайшлі ў суботу, праз тыдзень пасля забойства. У той дзень раніцай праз незачыненыя дзверы да маладзечанкі зайшло двое незнаёмцаў. Адзін з іх – 27-гадовы забойца — ударыў пацярпелую абухом па галаве. У яе забралі 200 долараў і 100 тысяч рублёў. Абставіны забойства высвятляюцца.

МАЛАДЗЕЧНА. На бальнічным ложку цэнтральнай гарадской бальніцы апынуўся мужчына, якога пабіў уласны сын.

Ён хацеў забраць у бацькі грошы. Злодзей неаднойчы судзімы і мае агульны "стаж" 15 год. Вінаваты знаходзіцца ў ізалятары часовага ўтрымання. Узбуджана крымінальная справа.

Па зводцы гаррайаддзела ўнутраных спраў падрыхтавала Ірына РАБУШКА.

■ ПАЖАРЫ

Тры падпалы за выхадныя

ВІЛЕЙКА. Тры падпалы за адны выхадныя здарыліся на Вілейшчыне. Позна ўвечары 15 мая ў Даўгінаве гарэў хлеў – пашкоджаныя перакрыцці, сцены і дах. Праводзіцца дазнанне.

У нядзелю, 16 мая, невядомы прабраўся ў дом у вёсцы Асцюковічы Ільянскага сельсавета. Пасля яго візіту згарэла канапа, сцяна і падлога каля канапы абвугліліся. Дом пажарныя ўратавалі. Але гадзіны праз 3 у той самай сядзібе загарэўся 3 хлявы. Гаспадыня жыве ў Маладзечне. Праводзіцца дазнанне.

Падрыхтавала Святлана ЦІШКО.

■ МОВА

Правапіс для камп'ютэраў

МІНСК. 14 мая ў лінгвістычным універсітэце адбылася прэзентацыя камп'ютэрнай праграмы праверкі беларускага правапісу ў яго абодвух варыянтах — класічным і зэфармаваным.

Пакет «Літара 1.0» прэзентаваў супрацоўнік Інстытута электронікі **Фёдар Піскуноў**. Мэнэджэр праекту — намеснік старшыні ТБМ **Сяржук Кручкоў**, кансультанты — д-р **Генадзь Цыхун** і група ўпаднікаў беларускага класічнага правапісу: **Юрась Бушлякоў, Вінцук Вячорка, Зміцер Санько, Зміцер Саўка**.

Вінцук Вячорка сказаў: "21-е стагоддзе для беларускае мовы пачалося сёньня. Са з'яўленнем арфаграфічнай праграмы нашая мова стаецца адэкватнаю інфармацыйным выклікам сучаснасьці».

"Спампаваць" праграму правапісу можна на сайце pravapis.tut.by.

Аддзел інфармацыі "РГ".

За нашу мову

Восьмага мая 41 тысяча 129 чалавек пайшлі добраахвотна здаваць беларускую мову ў пункты правядзення цэнтралізаванага тэсціравання. Гэта больш, чым колькасць удзельнікаў, якія здавалі рускую мову (37689) і іншыя прадметы.

"Наша моладзь, – гаворыцца ў заяве сакратарыята Таварыства беларускай мовы, – узгадаваная ў незалежнай Беларусі, паказала усім мясцовым і замежным палітыкам, што беларуская мова жыла і будзе жыць, нягледзячы на ўсе праявы сённяшняй русіфікацыі.".

Аддзел інфармацыі "РГ".

Беларускія кветкі

Сёння па-беларуску афармлены праязныя білеты толькі ў Мінску і (з пачатку гэтага года) у Гродне. У красавіку Таварыства беларускай мовы звярнулася да гарадскіх уладаў Магілёва, Брэста, Гомеля і іншых гарадоў з прапановай надрукаваць праязныя дакументы на дзяржаўнай беларускай мове.

Першымі станоўча адказ прыслалі, – гаворыцца ў лісце старшыні ГА «ТБМ імя Скарыны» Алега Трусава, – кіраўнікі Гомеля і Брэста. Яны паведамілі, што ў Брэсце беларускамоўныя праязныя і талоны з'явяцца ў наступным годзе, а ў Гомелі – пасля таго, як скончацца запасы рускамоўнай білетнай прадукцыі.

Аддзел інфармацыі "РГ".

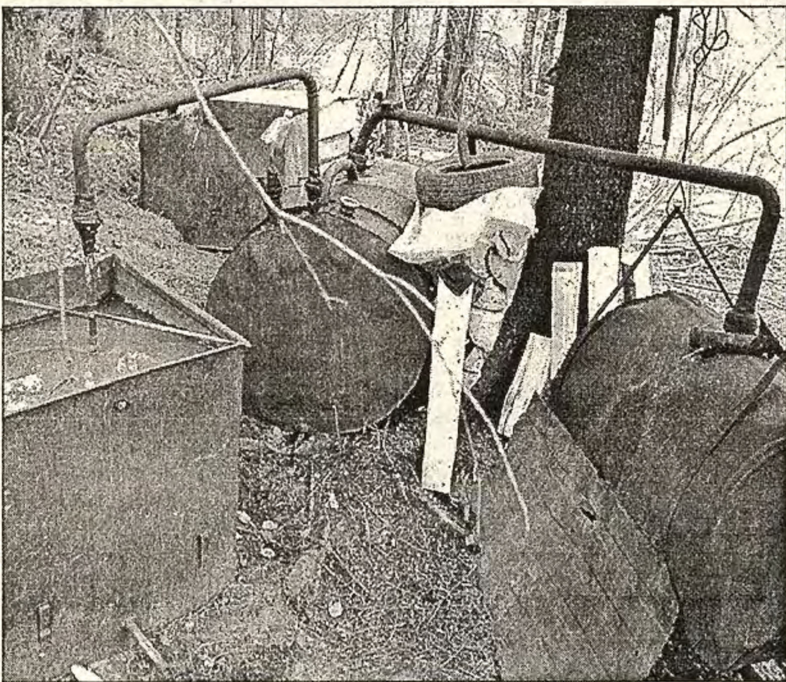
Шматмоўны Яндэкс

Расійская пошукавая сістэма Яндэкс цяпер падтрымлівае 6 моў.

Да рускай і англійскай дадаліся беларуская, украінская, французская і нямецкая. Мову знойдзеных дакументаў і сайтаў Яндэкс вызначае аўтаматычна.

Святлана ЦІШКО.

■ АДКРЫТЫ ЎРОК

На месцы колішніх бабровых стаўкоў непадалёк ад Нарачанкі з'явіўся заводзік па вытворчасці самагону. Фота Ігара КІЦІКАВА.

Сябры-бабры

На адной з невялікіх безымянных рачулак, што ўпадаюць у Нарачанку, ужо на працягу дзесяці гадоў я назіраю калонію баброў.

Вось і ў гэтым годзе накіраваўся на сустрэчу з сябрам-бабром. З рэкламы мы ведаем, што добрыя зубы ў баброў таму, што яны карыстаюцца пастай COLGATE. На самой справе бабры адносяцца да сямейства грызуноў, у якіх зубы растуць па меры таго, як яны сточваюцца, іншымі словамі, усё жыццё.

Якое ж было маё здзіўленне, калі на месцы, дзе летась былі бабровыя стаўкі, я ўбачыў самагонны заводзік прадукцыйнасцю каля 100 літраў у суткі. Адной з галоўных дэталяў самагоннага апарата з'яўляецца "халадзільнік", у якім час ад часу трэба зліваць цёплую ваду і заліваць халодную. Таму маленькая рачулка з крынічнай вадой — ідэальны варыянт. Баброў я знайшоў вышэй па цячэнні, можа, іх спужаў грукат, які раздаваўся пры працы "заводзіка", а можа, яны аказаліся заядлымі цвярознікамі.

А рачулку я назваў Баброўка, нельга, каб такі прыгожы вадацёк быў без назвы.

Адкрыты ўрок вядзе Ігар КІЦІКАЎ, kitikoff@tut.by.

■ КАНТАКТЫ

Міжнародная канферэнцыя

ВІЛЕЙКА. Два дні праходзіла міжнародная канферэнцыя "Шлях да Аб'яднанай Еўропы: досвед Сярэдняй Еўропы і беларуская перспектыва".

Канферэнцыю арганізавала Беларускае Шуманаўскае таварыства пры дапамозе Фонду Конрада Адэнаўэра і пад апекай пасольства Германіі. Сустрэчу дасьледнікаў, практыкаў і дыпламатаў прывіталі пасланнямі прадстаўнік Старшынства Еўрасаюза ў Беларусі пасол Францыі **Стэфан Шмеляўскі** і былы прэзідэнт Чэшскай Рэспублікі **Вацлаў Гавэл**.

У першы дзень з дакладамі выступілі **Флёрыян Энке** з пасольства Германіі, старшыня Партыі БНФ **Вінцук Вячорка** і міжнародны дарадца рэктара ЕГУ **Сяргей Панкоўскі**. У другі дзень выступалі гісторык д-р Яўген Мірановіч (Беласток), сацыёлаг праф. Андрэй Вардамацкі (Мінск) і інш.

Аддзел інфармацыі "РГ".

■ МЕРКАВАННЕ

Выратавальная вайна

МАЛАДЗЕЧНА. "Калі б не было другой сусветнай вайны, невядома, што б з намі было, – сказаў кандыдат гістарычных навук Міхась Чарняўскі 7 мая на сустрэчы ў рэдакцыі. – Можа, і не ведалі б цяпер, што мы беларусы".

Міхась Чарняўскі нарадзіўся на Мядзельшчыне, працуе ў Мінску. З'ўляецца радактарам першага тома шасцітомнай "Гісторыі Беларусі".

Пакт Молатава–Рыбентропа, на яго думку, даў беларусам магчымасць аб'ядначца. **Даведка.** Пакт Молатава–Рыбентропа – сакрэтны пратакол дагавора паміж Германіяй і СССР аб ненападзе. Заключаны 23 жніўня 1939 года. Паводле гэтага сакрэтнага пратакола, СССР 17 верасня 1939 года ўвёў свае войскі на тэрыторыю Заходняй Беларусі, якая належала Польшчы. У кастрычніку Народны сход Заходняй Беларусі прыняў дэкларацыю пра ўз'яднанне Заходняй Беларусі з БССР. З гэтага часу на тэрыторыі Заходняй Беларусі пачалі дзейнічаць савецкія законы.

У час акупацыі, сказаў Міхась Чарняўскі, савецкі рэжым не вельмі ўздзейнічаў на свядомасць беларускага народа. А дзеці паспелі атрымаць падручнікі Язэпа Найдзюка і Івана Касяка, у якіх выкладалася сапраўдная гісторыя Беларусі.

Ужо ў канцы 30-х гадоў, лічыць Міхась Чарняўскі, ішоў працэс ліквідацыі беларускага этнасу.

Святлана ЦІШКО.

Працягваем знаёміць нашых чытачоў з фрагментамі кнігі ўраджэнак Будслава Анелі Катковіч і Вэранікі Катковіч-Клентак «Успаміны». Нядаўна ў Польшчы выйшаў пераклад на польскую мову гэтай кнігі, які завецца «Ад Будслава да ГУЛАГа». Захоўваем правапіс арыгіналу. У гэтым нумары сваімі ўспамінамі дзеліцца Анеля Катковіч. Успаміны Вэранікі Катковіч-Клентак будуць друкавацца пасля ўспамінаў Анелі Катковіч. Поўны тэкст кнігі можна знайсці на сайце http://kamunikat.net.iig.pl.

Ад Будслава да ГУЛАГа

У вагонах былі полкі. Вэры загадалі сесьці з сынам на верхняй полцы, на якой фактычна сядзець было немагчыма, бо замала было месца, галава ў столь упіралася. Трэба было там увесь час ляжаць. Славік плакаў, бо было горача й душна, а ён ляжаў мокры. Вэра не мела ў што яго перавіваць. Карміла малога грудзьмі, але гэта таксама было нявыгадна рабіць ўсьцяж у ляжачай позе. У дарозе давалі сухія сухары й ваду. На вярху задыхаліся, бо ўсім вагоне было душна. А Славік плакаў і плакаў, хацеў на паветра.

У такіх умовах даехалі мы да Масквы. Там нас завезьлі ў перасылачную турму на Бутырках. Мяне з Вэрай разлучылі, але на гарачыя просьбы Вэры пасля аднаго ці двух дзён ізноў злучылі. Пакуль я была адна, мела магчымасьць убачыць, у якіх умовах знаходзіліся цэлы дзень вязьні ў пачакальні. Была яна такая брудная й цесная, што аж пісаць пра гэты непрыемна. У кутку стаяла перапоўненая параша й ляжалі кучы чалавечага калу кругом яе.

Шчасьлівей адчула сябе я, калі мяне перавялі да Вэры. Яна сядзела ў камэры прызначанай для матак з малымі дзецьмі. Тут магла я забаўляцца Славікам, які ў той час быў вельмі пацешным хлопчыкам. Не абмінуў яго ані адзін надзірацель, правяраючы камэру, падышоўшы да Славіка, мусіў абавязкова ўзяць яго на рукі. Меў Славік белыя валаскі, блакітныя вялікія вочы й рэгулярныя рысы твару. Нягледзячы на тое, што нарадзіўся ў турме й адразу пасля нараджэньня выглядаў як малы старычок — такі быў паморшчаны. Дзякуючы таму, што Вэра мела многа малака ў грудзях, прышоў да сябе й, маючы сем месяцаў, быў вялікім, ружовенькім, прыгожым хлопчыкам. Родзячы яго, Вэра тры дні мучылася — рабілі кесараў разрэз, і лекары ня мелі надзеі, што ён выжыве. Ці магло быць інача пасьля такой цяжкай турмы ў Варшаве?

Былі мы так у Маскве цэлы тыдзень разам. Марылі аб тым, каб паслалі нас у вадно й тое самае месца. Разам даехалі мы з Масквы ў Горкі. Хутка пасьля прыезду туды пагналі нас у лазьню, забіраючы рэчы ў пражарку. У гэтай пражарцы зусім спалілі Вэрына каракулавае футра. Але ня гэта было для нас найцяжэйшае. Многа нэрваў каштавала нам лазьня, у якую мусеілі мы ісьці са Славікам. У разьдзявальні было вельмі холадна, й мы баяліся, каб ён не прастудзіўся. Лазьня была так перапоўненая, што не было дзе прытуліцца, а мы мелі з сабою дзіця. Паставілі нас пад халодны душ. Было поўна дыму й пары. Славік увесь час плакаў, а мы таксама, бо прадчувалі нешта кепскае. Пасьля лазьні нас разлучылі. Вэру з сынам павялі ў адну турму, а мяне ў другую. Вэру яшчэ раз павялі адтуль са Славікам у лазьню, аб чым я пачула ад яе будучы на волі. Тады мы больш зь ёй ня ўбачыліся. Яе накіравалі ў Казахстан, а мяне ў Іркуцкую вобласьць. Некалькі дзён сядзела я яшчэ ў Горкім. Пасьля лазьні я была моцна прастуджаная. Помню, ляжаў мне вялікі цяжар на грудзях, ня мела чым дыхаць. Былі заложаны нос і горла, павысілася тэмпэратура. А вязьняў працьма. Набітая камэра, ані паварнуцца. Галава не пераставала мне балець ад Менску.

Пакуль я даехала ў Іркуцкую вобласьць, затрымлівалася ў многіх гарадах у перасылачных турмах. Усюды поўна было народу. Ехалі жанчыны й мужчыны, палітычныя й крымінальныя вязьні. Людзі навукі й зладзеі. Пямешаныя былі мы ўсе разам. На нарах не хапала месца. Ехалі зачыненым таварным цягнікомі цэлымі месяцамі. Дзверы адчынялі, калі прыносілі есьці. У вагоне былі толькі жанчыны. Са мною ехала многа масквічак — жонак вялікіх урадніках. Былі багата апранутыя й адчувалі сябе лепшымі, чым іншыя. Вось яны пазаймалі лепшыя месцы на нарах і выгадна спалі, у той час, як многія ноч і дзень сядзелі скурчыўшыся на мокрай падлозе вагона. Сама я мела месца да спанья сярод грузінак. Глядзячы, як мучацца іншыя на зямлі, я ноччу ўставала і ўступала сваё месца каторай-небудзь жанчыне з падлогі. Гэтымі паводзінамі нажыла ворагаў сярод грузінак, бо, устаючы, часта іх разбуджвала. Між намі найбольш было украінак. Астатняя—розных нацыянальнасьцяў. Мела я з сабою крыху прыгожых рэчаў, асабліва быў прыгожы японскі халат, які адразу падгледзелі блатныя й пастанавілі мяне абакрасьці.

У Маскве далі мне целагрэйку, бо я з сабою мела толькі летнія рэчы. Якая ж гэта была целагрэйка! І верх, і падшэўка такія брудныя, што нельга было пазнаць, якога былі каліс колеру! Так верх, як і спод, былі чорныя й сьмярдзючыя. Хусткі цёплай у мяне не было.

Анеля КАТКОВІЧ.

Працяг будзе.

Кавуны і дыні – у Беларусі

У рэдакцыю прыйшло пісьмо ад нашага чытача Івана Ляўко з Вілейскага раёна, які піша: "Пастаянна чытаю вашу газету. Знаходжу шмат новага і цікавага для сябе. Асабліва падабаюцца парады для садаводаў і агароднікаў. Прашу падрабязна расказаць на старонках газеты пра кавуны і дыні, спосабах іх вырошчвання ў Беларусі".

Адказвае наш пастаянны аўтар, вядучы рубрыкі "Парады садавода і агародніка" Альбін МАКАРЭВІЧ, аграном.

Кавун – самая буйная і карысная ягада

З батанічнага пункту погляду плод кавуна – самая сапраўдная ягада (гарбузіна), найбольш буйная з усіх вядомых сёння навуцы. Дзікі кавун, які і цяпер яшчэ сустракаецца на радзіме ў Паўднёвай Афрыцы (у паўпустыні Калахары), важыць усяго каля 250 грамаў, культурны ж кавун цягне амаль на пуд.

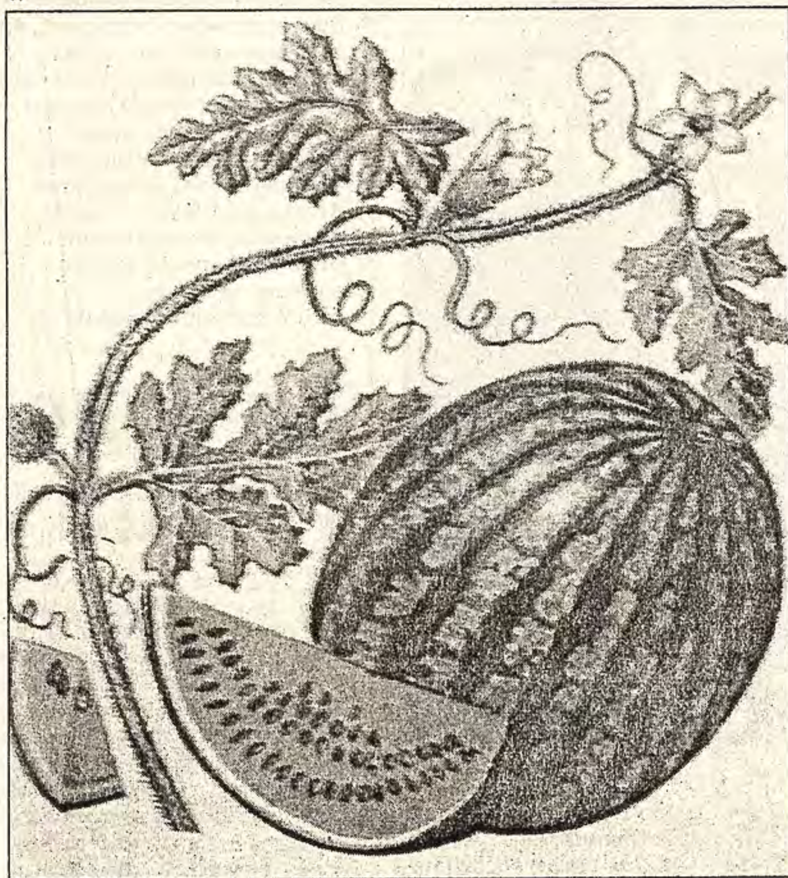
Кавун утрымлівае набор розных рэчываў і не ведае ў раслінным свеце сабе роўных па ўтрыманні вітаміна В9 – фоліевай кіслаты, якая садзейнічае ўтварэнню крывяных цельцаў і балансуе хімічныя працэсы, якія пастаянна адбываюцца ў нашым арганізме. Гэты вітамін асабліва неабходны людзям, якія пакутуюць на малакроўе, на захворванні сардэчна-сасудзістай сістэмы, печані і нырак.

У кавуне ўтрымліваюцца таксама вітаміны В1, В2, РР, С, карацін (правітамін А). Багаты кавун макра- і мікраэлементамі, прычым важна тое, што гэтыя элементы знаходзяцца звязанымі ў арганічных рэчывах, і таму лягчэй і лепш засвойваюцца арганізмам чалавека. Так, у 100 г кавуна ўтрымліваецца ў сярэднім 65 мг калію, 16 – кальцыю, 16 – натрыю, 7 – фосфару, 1 мг жалеза. А вось па ўтрыманні магнію – 225 мг – у кавуна няма роўных не толькі сярод агародніны і садавіны, але і сярод усіх вядомых прадуктаў харчавання. Солі магнію асабліва неабходныя людзям, якія перанеслі розныя гепатыты, таксікацыі, пры алкагольным цырозе печані, хранічным халецыстыце, жоўцекаменнай хваробе.

Здаўна кавун прымяняюць пры атлусценні і празмерным харчаванні ў якасці разгрузачнай ежы. Мякаць кавуна на 88-90% складаецца з вады, пры адносна невялікай каларыйнасці ставарае адчуванне сытасці. Для разгрузачнага дня выкарыстоўваюць да 2 кг кавуна ў суткі. Кавун – цудоўны мачагонны сродак, што прадухіляе ўтварэнне камянёў і пяску.

Асаблівасці вырошчвання кавуноў

Кавуны вырошчваюць ў паўднёвых і паўднёва-ўсходніх краінах СНД. Аднак добры ўраджай атрымліваюць і агароднікі Беларусі, калі прымяняць расадачны спосаб ці вырошчваць кавуны ў парніках і цяпліцах. Добра сябе зарэкамендавалі хуткаспелыя сарты Ружа Паўднёвага Усходу, Агамёк, Суцэльналісцевы 215, сярэдняспелыя – Быкоўскі 22 (ураджайны і транспартабельны), Волжскі 7 (цукровасць да 12%). Заслужаным аўтарытэтам карыстаюцца ў агародні-

Кавун утрымлівае набор розных рэчываў і не ведае ў раслінным свеце сабе роўных па ўтрыманні вітаміна В9 – фоліевай кіслаты, якая садзейнічае ўтварэнню крывяных цельцаў і балансуе хімічныя працэсы, якія пастаянна адбываюцца ў нашым арганізме. Гэты вітамін асабліва неабходны людзям, якія пакутуюць на малакроўе, на захворванні сардэчна-сасудзістай сістэмы, печані і нырак.

каў і старыя сарты – Любімец хутара Пяцігорска 286, Стокса 647/649, Пераможца 395, Сквірскі хуткаспелы 10 і Жаўтакорык.

Расаду вырошчваюць у ганчарных, поліэтыленавых ці торфаперагнойных гаршчочках. Запаўняюць іх перагноем, торфам і дзярновай зямлёй у роўнай колькасці ці перагноем і дзярновай (1:1). Расаду вырошчваюць 25-40 дзён, пакуль не вырастуць 4-5 сапраўдных лісцяў. Высаджваюць у адкрыты грунт у другой-трэцяй дэкадзе чэрвеня, калі міне небяспека замаразкаў. Плошча харчавання павінна быць 1х1,4 ці 2х1,5. Часцей за ўсё кавуны вырошчваюць на градах шырынёй 100 см з прамежкавай дарожкай 40 см. Тады расаду высаджваюць у лункі ў 2 рады з шырынёй міжрадкоўя 50 см і паміж раслінамі ў радзе 100-140 см. Расаду паліваюць падагрэтай да 25-30 градусаў вадой (1-2 л на лунку) і засыпаюць да семядольных лісцяў агароднай зямлёй, а зверху ў радыусе 10 см яшчэ і пяском, каб засцерагчы расліны ад карнявой гнілі. Прымяняюць поліэтыленавыя ўкрыцці, пры гэтым расліны часта праветрываюць, а ў цёплае сонечнае надвор'е і адкрываюць цалкам.

Кавуны добра растуць, калі высяваць іх насенне ці высаджваць расаду ў паравыя ямы, па 4 расліны на яму. Глебу неабходна запраўляць добра перапрэўшымі арганічнымі ўгнаеннямі (не менш 100 кг на 10 кв.м).

У перыяд вегетацыі раслін увагу надаюць падкормкам, палівам і пасынкаванням. У першыя дні пасля высадкі расады кавуны паліваюць праз дзень, а ў перыяд выспявання пладоў – адзін раз у 7-10 дзён. Пры невялікім падсушванні глебы плады спеюць хутчэй і становяцца цукрыстымі. Першую падкормку праводзяць праз 7-10 дзён пасля высадкі расады, а другую і трэцюю – з прамежкамі ў 12-15 дзён. Падкормліваюць курыным памётам ці гнойнай жыжкай, разводзяць іх вадой у суадносінах 1:10 і выліваюць 1 л раствору пад кожную расліну. Пры магчымасці на вядро раствору даюць 1 шклянку драўлянага попелу. Калі няма арганічных угнаенняў, то прымяняюць мінеральныя – 8-10 г аміячнай салетры, 40-60 г суперфасфату і 10 г хлорыстага калію на лунку ці 60-70 г агароднай сумесі. Пасля ўнясення мінеральных угнаенняў глебу ў лунцы паліваюць і рыхляць, а пры разведзенай вадой арганічнай падкормцы – толькі рыхляць.

У кавуноў сцябло паўзучае і, каб яно лепш было замацавана на паверхні глебы, яго у 2-3 месцах прышчыпваюць драўлянымі кручкамі і прысыпаюць глебай. У гэтых месцах утвараюцца прыдатачныя карані, што паляпшае харчаванне раслін. Пасля ўтварэння 3-4 пладоў усе астатнія завязі выдаляюцца, а верхавінкі пасынкаў прышчыпваюць. Бакавыя пасынкі, якія не даюць пладоў, выразаюць.

Як вызначыць спеласць кавуна?

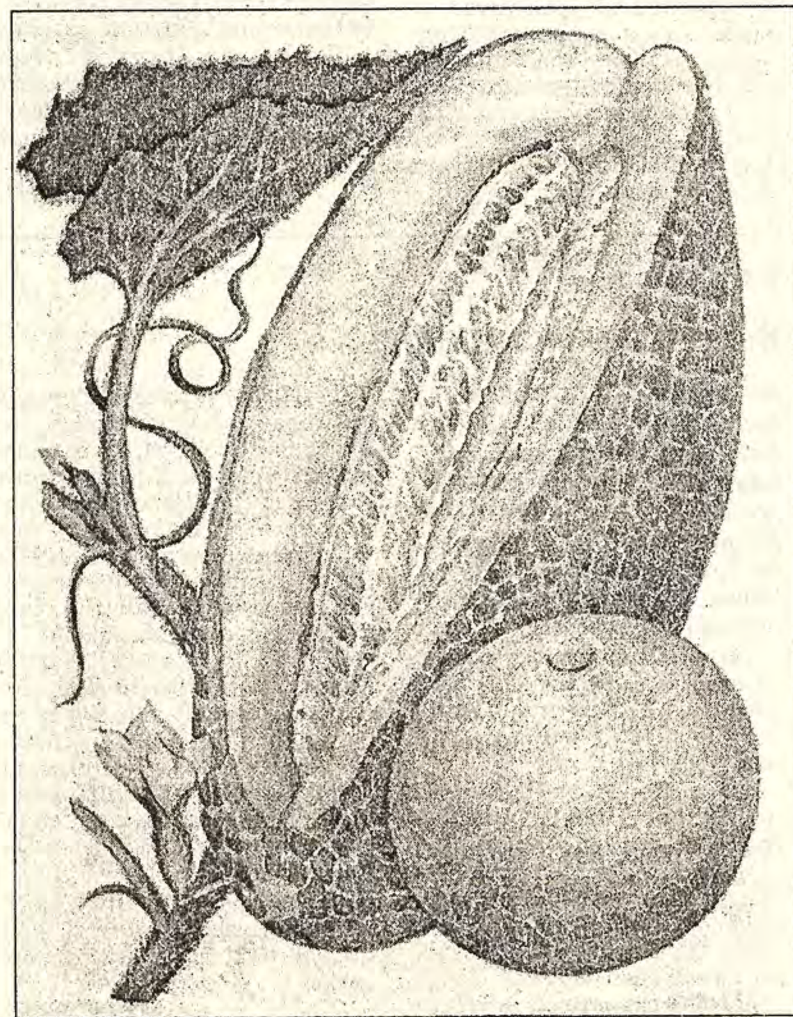
Спеласць вызначаюць па гуку пры пастукванні пальцам па кавуне. Гук павінны быць чыстым, звонкім. Праўда, у кавуноў з тоўстай скуркай гук высокі, а з тонкай – некалькі ніжэйшы. На спеласць указвае ўсыханне вусіка ў пладаножкі і пасвятленне афарбоўкі плоду і яе бліскучасць.

Чым жа добрая дыня?

Дыня, як і кавун, утрымлівае 88-90% вады. Цукраў у дыні не больш за 10%, але ў адрозненне ад кавуноў цукар дыні прадстаўлены не фруктозай і глюкозай, а менш салодкай цукрозай, г.зн. звычайным для нас цукрам. Ёсць у дыні і іншыя карысныя рэчывы – мінеральныя солі і мікраэлементы, вітаміны і арганічныя кіслоты. Шмат жалеза і вітаміна С – у 3 разы больш, чым у кавуноў. Багатая дыня і такім элементам, які перашкаджае выпадзенню валасоў і накапленню ў печані тлушчу і халестэрыну.

У народнай медыцыне пры кашлі прымяняюць экстракт з насення дыні, а пры рэўматызме – націранне з соку з мякаці. Навуковая медыцына рэкамендуе дыню тым, хто пакутуе на сардэчна-сасудзістыя захворванні, хваробы печані і нырак.

Багатая дыня і такім элементам, які перашкаджае выпадзенню валасоў і накапленню ў печані тлушчу і халестэрыну.
У народнай медыцыне пры кашлі прымяняюць экстракт з насення дыні, а пры рэўматызме – націранне з соку з мякаці.

Асаблівасці вырошчвання дыні

Дыня, як і кавун, расліна вельмі цеплалюбівая. Агароднікі Беларусі вырошчваюць такія сарты, як хуткаспелы Алтайскі, сярэдняспелы Калгасніца 749/753, а таксама сорт Казачка 244.

Дыню лепш вырошчваць расадным спосабам. Расаду да высадкі пасынкуюць над 3-4 лістом. Высаджваюць яе на ўцеплены грунт у выглядзе паравых ям і пад плёнку з 15 па 20 мая, а на неўцеплены грунт – у канцы мая — пачатку чэрвеня. Расаду высаджваюць на адлегласці рад ад раду 1,5 м, а паміж раслінамі – 0,75 м. Пасля завязвання пладоў у раслін пасынкуюць другі раз над 4-5 лістом.

Убіраюць дыні па меры паспявання – пасля з'яўлення жоўтай ці жаўтавата-карычневай афарбоўкі пладоў, утварэння на іх своеасаблівай сеткі і пасля адставання пладаножкі ад плода, а яшчэ па водару.

Прышчэпка дыні на тыкву

Агароднікі вырошчваюць дыні спосабам прышчэпкі іх на тыкву. Як паказаў шматгадовы вопыт, дыні, прышчэпленыя на тыкве, больш устойлівыя да холаду, менш хварэюць, даюць плады большыя і больш смачныя, ды і ўраджай вышэйшы.

У якасці прышчэпы бяруць буйнаплодную тыкву. Тыкву (прышчэпа) і дыню (прышчэпак) вырошчваюць побач, у адным гаршчочку, але насенне тыквы высяваюць на 2-3 дні пазней, чым насенне дыні. Тэрмін высеву выбіраюць з такім разлікам, каб у адкрыты грунт высадзіць прышчэпленыя расліны ва ўзросце 30-35 дзён. Калі высадка расады ў адкрыты грунт запланавана 1-5 чэрвеня, то насенне высяваюць 15-20 красавіка, а прышчэпліваюць дыню праз 12-14 дзён пасля пасеву, калі ў тыквы пачне адрастаць другі ліст. Спосаб прышчэпкі: у тыквы выдаляюць верхавінную пупышку, у якой намеціўся другі лісцік. Паварочваюць гаршчок так, каб першы сапраўдны ліст знаходзіўся з супрацьлеглага боку. Затым на сцябло тыквы праз семядольны вузел робяць зверху ўніз разрэз даўжынёй 1,5-2 см. Разрэз павінны даходзіць да полай прасторы сцябла. Потым зразаюць дыню, пакідаюць толькі ў яе падсемядольнае калена даўжынёй 2-2,5 см, і на зрэзанай верхавіне дыні, з боку абедзвюх семядолек, здымаюць тонкі эпідэрміс (вонкавае покрыва скуркі) такой даўжыні, як і разрэз тыквы. Пасля гэтага верхавінны чаранок дыні кладуць у разрэз на тыкве так, каб бакавыя часткі зрэзу прышчэпы і прышчэпка супалі. Месца прышчэпкі абвязваюць мяккай мачалай ці чыстай поліэтыленавай плёнкай. Накрываюць слоікам.

Першы час прышчэпленыя расліны трохі хаваюць ад прамых сонечных прамянёў. Паліваюць цёплай вадой, а раніцай і вечарам слоік падымаюць для праветрывання.

Пасадку прышчэпленых раслін і догляд за імі праводзяць такі ж, як і пры пасадцы непрышчэпленай расады.

Догляд за раслінамі дыні такі ж, як і за пасадкамі кавуна.

■ ЛЕТА

Падлетка вучым працаваць

МАЛАДЗЕЧНА. У штогадовай акцыі па арганізацыі часовага працаўладкавання моладзі, якая праходзіць з 1-га чэрвеня па 31-га жніўня, будзе ўдзельнічаць 500 навучэнцаў школ і ПТВ горада і раёна. На гэтыя мэты Дзяржаўны фонд садзейнічання занятасці (ДФСЗ) насельніцтва выдаткуе 50 мільёнаў рублёў.

"Мы дзейнічаем на падставе рашэнняў гарадскога і раённага выканкамаў, – гаворыць намеснік дырэктара рэгіянальнага цэнтра занятасці Таццяна Мучынская, – заключаем дагаворы з аддзеламі адукацыі, ПТВ і ўстановамі, якія будуць браць падлеткаў на работу. Складаем каштарысы, папярэдняй аплатай пералічваем грошы для закупкі інвентару, будаўнічых матэрыялаў і спецвопраткі».

З-за недахопу дзяржаўных грошай на выплату заработнай платы, стыпендыі і ўтрыманне Маладзечанскага прафесійна-тэхнічнага вучылішча №87 чацверты год навучэнцы гэтай установы працуюць для гараджан. Вырабляюць мангалы, вешалкі, кручкі, саўкі і шмат чаго іншага, рамантуюць бытавую электратэхніку. Па словах майстра вытворчага навучання і спецпрадметаў па металаапрацоўцы Ігара Квачонка, штомесяц падлеткі зарабляюць 50-80 тысяч рублёў.

Фота Ірыны РАБУШКІ.

Для работы ў цэнтральнай гарадской бібліятэцы і бібліятэцы «Верасок» выдзелена 15 месцаў – па 5 на кожны летні месяц. Дзеці будуць перапляταць кнігі. У інтэрнаце для састарэлых і інвалідаў – 6 месцаў – працаваць на агародзе. 10 навучэнцаў зоймуцца добраўпарадкаваннем памяшкання БРСМ. Перавагу аддадуць непаўналетнім з малазабяспечаных сем'яў і сіротам. Работу арганізуюць у адпаведнасці з працоўным заканадаўствам: дзеці 14-16 гадоў працуюць палову рабочага дня, 16-18 гадоў – 7 гадзін.

Маладзечанскі аддзел адукацыі вызначыў 6 школ, у якіх на базе летніх лагераў працы і адпачынку вучні будуць зарабляць грошы: фарбаваць падлогу і сцены, клеіць шпалеры. Гэта школы №№ 2, 4, 5, 8, 9 і гімназія-каледж. Выбралі тыя, што не былі ў мінулым годзе. Шкада толькі, што практыка абмежаваная – 18 дзён у чэрвені. Ліпень і жнівень – месяцы адпачынку настаўнікаў, ды і грошай у фонду занятасці на ўсе лета не хопіць. У астатніх школьнікі таксама будуць праходзіць практыку, але бясплатна. Прафесійна-тэхнічныя вучылішчы горада самі знойдуць работу сваім навучэнцам, а зарплату ім будзе выплачваць зноў жа фонд занятасці. У ПТВ-87 будуць рабіць рамонт, а ў ПТВ-135 – шыць пасцельную бялізну для дзіцячых садкоў і ўласнага інтэрната.

Працоўныя месцы для моладзі

Прадпрыемства	Месцы	Выдаткі з ДФСЗ
Гарадскі аддзел адукацыі	309	30 млн.руб.
Бібліятэкі	15	2,4 млн.руб.
ПТВ-87	30	3,0 млн.руб.
ПТВ-135	30	3,0 млн.руб.
Інтэрнат для састарэлых	6	0,6 млн.руб.
БРСМ	10	1,0 млн.руб.
Раённы аддзел адукацыі	70	7,0 млн.руб.
ПТВ-42.Беразінскае	30	3,0 млн.руб.
Усяго	**500**	**50 млн.руб.**

За месяц работы ў школе, ПТВ ці бібліятэцы, па словах Таццяны Мучынскай, падлетак можа зарабіць каля 70000 рублёў.

Больш пашанцавала тым, чые бацькі працуюць на прадпрыемствах горада. 15 прадпрыемстваў розных формаў уласнасці павінны ўзяць на работу на летні перыяд, самастойна забяспечыць працай і зарплатай 50 навучэнцаў. Канешне ж, кіраўнікі бяруць найперш дзяцей сваіх супрацоўнікаў. І не толькі на адзін месяц, але і на ўсе лета. Жадаючых жа нашмат больш, і цэнтр занятасці не можа дапамагчы ўсім.

20 сельскагаспадарчых вытворчых кааператываў раёна ўладкуюць на працу 100 вучняў сельскіх школ.

Гэта ўсё, што могуць прапанаваць гарадскія і раённыя ўлады. Шукаючы іншую работу, падлеткі могуць разлічваць толькі на ўласную фантазію і прадпрымальнасць.

Сяргей ЗЯНЬКО.

■ ЭКСПРЭС-АПЫТАННЕ МАЛАДЗЕЧАНЦАЎ

Як «сачкануць» з урока?

Толькі адзін з апытаных – доктар-хірург Анатоль Зяноўка – адказаў, што з урокаў увогуле сачкаваць не трэба, бо чагосьці ты не будзеш ведаць. Ён заўсёды прытрымліваўся гэтай думкі і хадзіў на ўсе заняткі. На ўроку не можа быць не цікава.

Іван Мацюк, дызайнер:

— Проста не пайсці ды ўсё. Ва універсітэце нават і не пытаюцца, чаго на заняткі не прыйшоў. Сачкуюць, таму што не цікава. У школьнікаў, дык і пакаранне невялікае: заўвага ў дзённіку. Студэнтаў і навучэнцаў хоць выключыць з установы могуць. Але нашую моладзь і гэтым не напужаеш. Тым, хто вучыцца за дзяржаўныя грошы, трэба узмацніць пакаранне за пропускі без прычыны.

Наталля Грыб, педагог:

— Папрасіцца выйсці ў прыбіральню і на заняткі не вярнуцца. Так было падчас маёй вучобы. Мне падабалася сачкаваць ва універсітэце. 15 хвілін чакалі выкладчыка, а потым разбягаліся, хто куды, нават калі бачылі яго на гарызонце. Увогуле сачкуюць не з-за таго, што дрэнны вучань ці настаўнік, – гэта ж неад'емная частка вучобы.

Святлана Космач, кастэлянка:

— Заняцца фізічнай працай. Калі я не выўчыла ўрокі, адразу захоплена пачынала капаць бульбу, прыбіраць кватэру, мыць бялізну. І маці, дарэчы, настаўніца, ніколі не адрывала мяне. Цяпер дзеці сачкуюць, бо ў іх шмат не самых лепшых спакусаў, накшталт курэння і забаваў.

Ілья Васільеў, навучэнец:

— «Забіць» даведку ў доктара. Паскардзіцца на болі ў жываце, тэмпературу, якая была ўчора, высокі ціск. Каб яго ўзняць, варта скруціць на нагах пальцы. Высокую тэмпературу таксама можна зрабіць: нацерці падпахай соллю і перцам або пакласці туды цёплую батарэйку, а лепш прыйсці са сваім "правільным" градуснікам і падмяніць у патрэбны момант.

Падрыхтавала Ірына РАБУШКА.

■ ФЕСТЫВАЛЬ

Доўгайграючыя піянеры

МАЛАДЗЕЧНА. Фестываль дзіцячых і маладзёжных грамадскіх аб'яднанняў, што адбыўся 19 мая, сабраў 10 з усіх 11 арганізацый горада. Кіраўнікі ўсіх арганізацый горада атрымалі граматы і падарункі ад аддзела па справах моладзі гарвыканкама.

У адведзеныя для выступлення 4 хвіліны не ўклаўся ніводзін калектыў. Але найбольш часу, напэўна, заняла піянерская арганізацыя. Хвілін 20-25 прысутныя слухалі піянераў і пра піянераў, назіралі, як найлепшых піянераў узнагароджваюць мядзведзікамі, а іх кіраўнікоў – блакітнымі пакетамі з надпісам Nivea, як піянерскія арганізацыі горада атрымліваюць ад аддзела адукацыі свае сцягі. Зразумела, 19 мая – іх свята, дзень нараджэння арганізацыі. Але мерапрыемства на афішы пазначана як "Фестываль дзіцячых і маладзёжных грамадскіх аб'яднанняў", а не "Агульнагарадскі піянерскі збор". Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі сціпла ўклаўся ў 11 хвілін. Маладым і актыўным піянерам для самапрэзентацыі спатрэбілася ўдвая больш часу.

Аркадзія ЦІШУК.

■ АБІТУРЫЕНТУ

Тэсціраванне па мовах

Напярэдадні тэсціравання па беларускай і рускай мовах абітурыентам хацелася б даведацца пра ўмовы іх правядзення.

Напярэдадні тэсціравання патрэбна было зарэгістравацца, каб вас унеслі ў базу дадзеных па вашым рэгіёне. Незарэгістраваныя асобы не будуць дапускацца да яго правядзення.

Праводзіць тэсціраванне даручана цалкам незалежным асобам, сярод якіх няма ніводнага філолага. Таму падказваць ніхто не зможа. Нават размеркаванне аўдыторыяў, дзе будуць праводзіць тэсціраванне, будзе праходзіць у самы апошні момант.

З сабою абітурыенты павінны мець ручку з капілярным стрыжнем чорнага колеру, пашпарт і пропуск на тэсціраванне. Пабочныя прадметы яны павінны пакінуць дома. Сотавыя тэлефоны таксама. За карыстанне імі абітурыенты могуць быць выдалены.

У вызначаны час фельд'егерская служба прывязе матэрыялы тэсціравання і забярэ яго вынікі. Работы не будуць правярацца па месцы правядзення. Таму перад запаўненнем адпаведных бланкаў патрэбна ўвага да сказанага адказным арганізатарам, які будзе інструктаваць абітурыентаў.

Праверка дакументаў будзе праводзіцца некалькі разоў, каб у аўдыторыі не з'явіліся пабочныя асобы. Таму не варта нават спрабаваць прайсці тэсціраванне за каго-небудзь.

У час тэсціравання вас папярэдзяць, калі застанецца паўгадзіны і чвэрць гадзіны да яго заканчэння. Час на выкананне тэстаў разлічаны на 110 хвілін з моманту атрымання яго абітурыентамі. Таму лепш адказваць на тыя пытанні, адказы на якія вы ведаеце. А ўжо пасля думаць над астатнімі.

Пасля правядзення тэсціравання абітурыенты арганізавана пакідаюць месца яго правядзення. За гэтым будуць сачыць адпаведныя людзі. Даведацца пра яго вынікі вы зможаце праз два ці тры тыдні.

Правяраць работы будзе камп'ютэр, таму патрэбна звярнуць увагу на узор напісання літар на бланку. У выпадку няправільнага адказу ў вас будзе магчымасць паправіць адказ, нічога не папраўляючы ў бланку.

Толькі ў Маладзечне будзе тэсціравацца каля 1700 чалавек, з якіх толькі 800 з'яўляюцца выпускнікамі гэтага году. За ходам тэсціравання будзе сачыць дзяржаўны кантроль, які ў кожнай аўдыторыі будзе мець свайго назіральніка. У выпадку надзвычайных сітуацыяў прадугледжана другое месца правядзення тэсціравання. Так што не трэба перашкаджаць яго правядзенню.

У выпадку парушэння парадку правядзення абавязковага цэнтралізаванага тэсціравання адказны сакратар мае права выдаліць абітурыента з аўдыторыі. Знайсці ж інструкцыю па правядзенні тэсціравання можна ў Зборніку нарматыўных актаў Міністэрства адукацыі №7 за 2004 год.

Аб умовах правядзення тэсціравання гаварылася на нарадзе настаўнікаў, якую правёў 18 мая Маладзечанскі гарадскі аддзел адукацыі.

А ад сябе жадаю выдатных поспехаў у гэтай справе.

Падрыхтаваў да публікацыі Алесь РАЛАВЕЦ.

■ З ГІСТОРЫІ ПРОМЫСЛАЎ

Бляск і галеча гуты «Залессе»

Шклозавод «Залессе» ля Ілы – самае старое з дзеючых прадпрыемстваў рэгіёну. Яму амаль 240 гадоў

Заканчэнне.
Пачатак у папярэднім нумары "РГ".

Размешчаная сярод лесу, удалечыні ад гарадоў, гута заўсёды мела танную рабочую сілу. Сярод рабочых-гутнікаў заўсёды было многа дзяцей і жанчын. Умовы працы на гуце былі такія, што нават даросламу цяжка было вытрываць больш за 2-3 гады запар. Тым не менш, да 1882 года на шклозаводзе працавалі дзеці ад 8 да 16 гадоў. Асноўнай прычынай гэтаму была нізкая аплата дзіцячай працы. Калі сярэдні месячны заробак мужчыны складаў 25 рублёў і 96 капеек, жанчыны – 10-12 рублёў, дык у падлетка ён быў роўны 6 рублям 64 капейкам.

Ёсць звесткі, што ў часы першай рускай рэвалюцыі 1905 года тут была праведзеная маёўка рэвалюцыйна настроеных рабочых гуты, куды ўпершыню прыбыў малады Янка Купала з мэтай распаўсюджвання нелегальнай літаратуры, атрыманай ад Аляксандра Бурбіса – аднаго з заснавальнікаў Беларускай сацыялістычнай грамады. Другі раз гэта прадпрыемства ўжо даволі вядомы паэт наведаў летам 1911 года, калі ён жыў у недалёкіх Акопах (Лагойшчына). Вынікам гэтага ў першай беларускай газеце "Наша ніва" з'явіўся вострасацыяльны публіцыстычны артыкул "З гуты "Залессе", падпісаны псеўданімам "Ня-гутнік". Аўтар апісаў жахлівыя ўмовы працы рабочых, бессаромную эксплуатацыю падлеткаў: "Пякельная гарачыня, безупынная бегатня, бразгатня бітага шкла; калі-нікалі крык або плач апечанага дзіцяці...". Купала адзначаў, што зарплату рабочым выплачвалі нерэгулярна, нярэдка па частках або замест грошай выдавалі квіткі, у выніку чаго адбывалася зніжэнне і без таго нізкай заработнай платы. Гэту гуту, па словах паэта, яшчэ тады называлі Ільскай. Відаць, не выпадкова дасылаў пазней у "Нашу Ніву", калі галоўным рэдактарам яе працаваў сам Янка Купала, свае лісты юнак з гуты "Залессе" Аляксандр Альшэўскі, які пасля заканчэння народнага вучылішча, не маючы сродкаў на далейшую вучобу, працаваў памочнікам каля печы, вырабляючы аптэкарскі посуд. А яму вельмі хацелася выўчыцца на мастака.

Амаль 20 гадоў завод не працаваў. У 1923 годзе ў рабочым пасёлку, дзе мелася 26 двароў, пражывала 149 жыхароў. Займаліся яны пераважна сельскай гаспадаркай. Толькі ў 1936 годзе было створана "Таварыства па аднаўленні і эксплуатацыі" завода "Залессе". Прадалі 45 паёў па 100 злотых. Пайшчыкамі таварыства сталі былыя кваліфікаваныя рабочыя і майстры з закрытага каля Вільні аналагічнага прадпрыемства – усяго 42 чалавекі. Яны ўдзельнічалі ў аднаўленні гуты, а кіраваў справай спрактыкаваны спецыяліст Браніслаў Сцефановіч, яго выбралі і старшынёй кааператыва. У другой палове 1937 года завод пачаў выпускаць прадукцыю, пераважна лямпавае і аконнае шкло, а таксама аптэкарскі посуд.

З далучэннем у верасні 1939 года Заходняй Беларусі да БССР і ўтварэннем Ільянскага раёна ў падпарадкаванні мясцовага райпрамкамбіната знаходзіўся і шклозавод "Залессе". У пачатку 1941 года на ім працавала 150 чалавек, але шклотрэст рэспублікі адмаўляўся ад гэтага прадпрыемства.

За час свайго гаспадарання ў гады Вялікай Айчыннай вайны нямецкія акупанты вывезлі з "Залесся" ўсё, што толькі можна было, будынак гуты ператварылі ў дзот, знішчылі амаль увесь пасёлак. Выпадкова захавалася толькі сем дамоў.

Аднаўленне народнай гаспадаркі рэспублікі, у тым ліку і шклозавода "Залессе", пачалося з першых дзён пасля вызвалення. Залесцы адрамантавалі ўцалелае абсталяванне, нарыхтавалі на месцы неабходныя віды сыравіны і паліва і ў канцы 1944 года змаглі пусціць гуту. Першай прадукцыяй адноўленага завода быў сартавы посуд. Затым у самы кароткі тэрмін быў наладжаны выпуск так неабходнага краіне аконнага шкла, якога ў 1944 годзе было выпушчана 12, а ў 1945 годзе – 28 тысяч квадратных метраў. Крыху пазней была асвоена вытворчасць ізалятараў для тэлефонных ліній.

Вялікі ўклад ў пасляваеннае адраджэнне завода і яго далейшае станаўленне ўнеслі як даваенныя спецыялісты-шкляры, так і новае пакаленне гутнікаў. Сярод іх выдзяляецца Васіль Мордас. Былы партызан мясцовай брыгады імя Фрунзе, ён нязменна ўзначальваў завод з 1945 да 1971 года. Гэта яго намаганнямі пасёлак шклозавода "Залессе" ў 1969 годзе атрымаў назву Партызанскі, а само прадпрыемства з невялікага ператварылася ў буйное індустрыяльнае. Даваенны ўзровень (1940 г.) выпуску прадукцыі завод дасягнуў у 1953 годзе.

З пункту гледжання рацыянальнага размяшчэння месца гуты не зусім удачнае. Таму кіраўніцтва завода ў 1960 годзе вымушана было стварыць на чыгуначнай станцыі "Уша" (мястэчка Краснае) перавалачную базу. Праз яе прадпрыемства праводзіла адгрузку гатовай прадукцыі, а таксама атрымлівала і завозіла асноўную сыравіну, матэрыялы і паліва. Калі раней на гуце карысталіся мясцовым кварцавым пяском, які дабывалі ўручную за 500 м ад завода, то з цягам часу запасы яго пачалі заканчвацца, і з 1960-х гадоў сталі завозіць з Лоеўскага (Гомельская вобласць) месцанараджэння.

Акрамя шкляных вырабаў, прадпрыемства пачало рэалізоўваць не толькі па ўсім Савецкім Саюзе, але і на экспарт сілікатную глыбу, або як яе яшчэ называюць – "вадкае" шкло.

У 1968 годзе толькі адных слоікаў пад закручванне накрыўкамі быў выпушчаны 1 мільён 750 тысяч штук. 25 гадоў таму на прадпрыемстве працавала 494 чалавекі.

Разам з заводам развіваўся і пасёлак. Будаваліся новыя шматпавярховыя дамы, школа, дзіцячы сад, аб'екты іншай інфраструктуры. Важкі ўклад у гэта ўнеслі Ігар Трусаў, Іван Рыбак, Міхаіл Ціхончанка, якія ў свой час не адзін год працавалі кіраўнікамі завода.

Але з сярэдзіны 1990-х гадоў ужо мінулага стагоддзя прадпрыемства стала перыядычна ліхарадзіць. Упаў попыт на выпускаемую прадукцыю, страчаны рынак яе збыту з-за нізкай канкурэнтаздольнасці. Пачалі скарачацца працоўныя месцы. Сапраўдны крызіс наступіў у ацяпляльны перыяд 2000-2001 гадоў. Спынілася вытворчасць, каля 30 працаўнікоў завода вымушаны былі пайсці ў непрадбачаны адпачынак.

1 сакавіка з дапамогай грашовых і іншых уліванняў прадпрыемства аднавіла сваю дзейнасць, але толькі да 5 кастрычніка, бо было спешна закрыта на рэканструкцыю. Яна пачалася вельмі актыўна і бурна, але і рэзка закончылася яшчэ на пачатковым этапе, калі закончылася фінансаванне.

Завод перадаецца на баланс Мінскай абласной пладова-гароднiннай гаспадаркі і амаль цалкам спыняе сваё існаванне, захаваўшы за сабой вялікую запазычанасць перад дзяржавай і іншымі арганізацыямі. У яго штаце налічваецца цяпер каля 10 чалавек – выконваючы абавязкі дырэктара, бухгалтар, вартаўнікі...

Калісьці квітнеючае прадпрыемства, якое для многіх яго працаўнікоў і жыхароў пасёлка з'яўлялася не толькі сродкам заробку, але і сэнсам жыцця, зноў чакае гістарычнага вырашэння свайго лёсу.

Анатоль РОГАЧ.

■ СТАРЫ АЛЬБОМ

Май 44-га

Я доўга ўглядаўся ў гэтыя здымкі, шукаючы сябе, сваіх бацькоў і сяброў. У тым годзе я скончыў вучыцца ў 1-м класе Красненскай народнай беларускай школы. Час зрабіў сваю справу – не пазнаў.

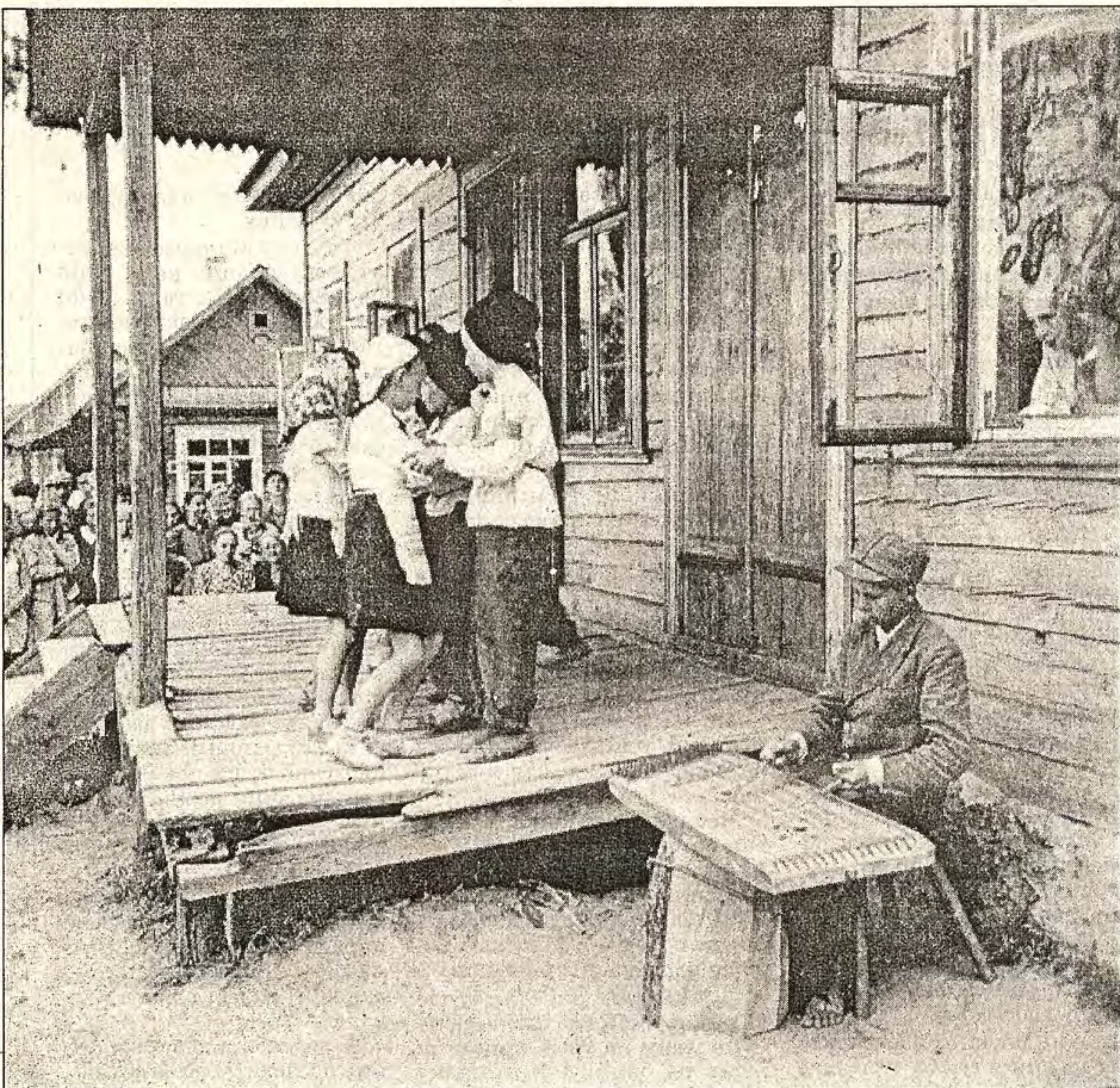
Тады школа існавала ў будынку, які і цяпер стаіць у Красным на рагу вуліц 1 мая і Багдановіча. Ён быў пабудаваны ў першай палове 20–х гадоў для аркестра польскага войска. Пасля 1939 года тут быў склад збожжа, а пры немцах месцілася школа.

Канцэрт школьнікаў адбыўся ў пачатку мая 1944 года. Вайна не адчуваецца. Немцаў не бачна. Адзіны немец – фатограф, які кожную копію аддаваў за яйка.

Дзеткі танчылі пад цымбальную музыку Рамана Мешкуця, сына знакамітага музыкі Пятра Мешкуця. Можна ўявіць, як цяжка яму, малому, было несці бацькавы цымбалы аж з Радашкаўскай вуліцы басанож.

Вал фронту ўжо блізка ад Краснага. Месяцы праз два ўсё будзе спалена, а мы, дзеці, перажывём увесь гэты жах сканчэння вайны ў Красным.

Алесь ХАРЫТОН.

Вал фронту ўжо блізка ад Краснага. Месяцы праз два ўсё будзе спалена, а мы, дзеці, перажывём увесь гэты жах сканчэння вайны ў Красным.

Фота з альбома Юрася Дубовіка, Салігорск.

■ КАЛЯНДАР

21 мая. 135 гадоў з дня нараджэння Мікалая Чуркіна (1869-1964), беларускага кампазітара, фальклярыста, народнага артыста Беларусі.

21 мая. 60 гадоў з дня нараджэння (1939) Валянціны Петрачковай, беларускай актрысы, заслужанай артысткі Беларусі.

22 мая. 50 гадоў з дня нараджэння (1954) Канстанціна Хацяноўскага, беларускага мастака.

22 мая. 145 год з дня нараджэння Артура Конан Дойла (1859–1930), англійскага пісьменніка.

22 мая. 105 год з дня нараджэння Уладзіміра Набокава (1899–1977), руска-амерыканскага пісьменніка.

24 мая. Дзень славянскага пісьменства і культуры.

24 мая. 100 гадоў з дня нараджэння Адама Русака (1904-1987), беларускага паэта-песенніка ("Бывайце здаровы"), заслужанага дзеяча культуры Беларусі.

25 мая. 85 гадоў з дня заснавання (1919) Беларускага дзяржаўнага музея. Існаваў да 1942 г.

27 мая. 90 гадоў з дня нараджэння Антона Бялевіча (1914-1978), беларускага паэта, празаіка, перакладчыка.

27 мая. 60 гадоў з дня нараджэння (1944) Валерыя Бартосіка, расійскага і беларускага рэжысёра.

■ ВЕЛАСПОРТ

Круцілі педалі

Больш за сотню веласіпедыстаў асвоілі на мінулым тыдні трасу Вілейка-Вязынь.

Тры розныя па стратэгіі гонкі адбыліся з пятніцы па нядзелю. У заключны дзень праходзіла групавая гонка, і ў мужчын дыстанцыя была 100 км. Траса ў Вілейскім раёне была выбрана з-за досыць якаснага пакрыцця, а рух аўтамашын невялікі.

Спаборніцтвы праходзілі ў рамках абласных Алімпійскіх дзён моладзі. Юнакі і дзяўчаты з чатырох спартыўных школ выступалі па двух узростах (15-16 і 17-18 гадоў). З рэгіёну былі выхаванцы маладзечанскай ДЮСШ. Яны сярод старэйшых занялі другое камандное месца. Некалькі чалавек са складу можа ўвайсці ў склад зборнай Міншчыны для выступлення на нацыянальным узроўні ў другой палове лета.

Дарослыя аспрэчвалі ўзнагароды другога па ліку этапа Кубка краіны. За год кожная вобласць праводзіць свой этап. Мацнейшыя айчынныя гоншчыкі ўдзел не прымалі, затое выступілі некаторыя лідэры тандэмаў паралімпійцаў.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

У цэнтры Вілейкі перад стартам. Фота Ігара КІЦІКАВА.

■ ФУТБОЛ, ПЕРШАЯ ЛІГА

Падарунак трэнеру

Смаргонь – Верас (Нясвіж) 3:1.

Галы: Кукалевіч (4), Урублеўскі (54), Тарасаў (79); (77).

Склад: Канашэвіч – 4.Дукса, 2.Сінічын, 3.Судзін, 5.Трындзюк – 6.Тарасаў, 11.Дзігілевіч, 7.Кухлей (14.Кітурка,75), 10.Карасёў (15.Урублеўскі,48), 8.Кукалевіч – 9.Вярбіцкі (Гамановіч,46).

Выдалены футбаліст "Верас" на 81-й хвіліне пасля двух папярэджванняў.

15 мая. 2000 гледачоў. Суддзя Жукаў.

За два дні да матча галоўнаму трэнеру "Смаргоні" Уладзіміру Уткіну споўнілася 50 гадоў. З гэтай нагоды перад сустрэчай яму былі ўручаны ганаровыя граматы ад раённых уладаў і ад нацыянальнай федэрацыі.

Гаспадары праявілі актыўнасць ужо з першых хвілін гульні. Першы свой гол за каманду (дарэчы, у 30-м па ліку выхадзе на поле) забіў Кукалевіч, які быў у складзе лепшым на самым актыўным. Падчас атакі смаргонцаў ён падхапіў мяч у чужой штрафной, абыграў абаронцу і варатара ды з вострага кута прабіў пад перакладзіну (1:0).

Парадавала каманда бальельшчыкаў і напачатку другога тайма. Тарасаў, які прайшоў па фланзе, аддаў пас у цэнтр Урублеўскаму. Той прасунуўся з мячом бліжэй да варот і дакладна пацэліў у ніжні кут (2:0). Госці забілі падчас мітусні ля нашай штрафной – іх нападаючы літаральна на "пятачку" разабраўся з абаронцамі парадкамі (2:1).

Тут "Верас", у складзе якога пераважна выступаюць сталічныя гульцы, пайшоў наперад вялікімі сіламі, і быў за гэта пакараны. Сінічын далёка выбіў мяч наперад у напрамку Тарасава. Вадзім збег ад праследавальніка, выйшаў на рандэву з галкіперам і паставіў рашаючую кропку ў матчы (3:1).

На жаль, нават у ліку запасных не было Курака, траўміраванага ў мінулым туры, а ў справаздачнай сустрэчы пашкоджанне атрымаў Карасёў, з-за чаго быў заменены.

Мікіта ЛІСТАПАД.

Ведрыч-97 (Рэчыца) – Маладзечна 1:0.

Гол: (51).

Склад: Міхайлаў – Дрозд, Бычкоўскі, Мятліцкі (Раманоўскі,56) – Яшын, Альховік (Мальцаў,80), Дараховіч, Вышынскі, Г.Савіцкі – Вострыкаў, Гірко (Шушкевіч,46).

Выдалены футбаліст "Ведрыча-97" на 79 хвіліне пасля двух папярэджванняў.

15 мая. 2500 гледачоў. Суддзя Вялічка.

У гэтай сустрэчы яскрава праявіліся праблемы атакуючай лініі маладзечанцаў. Каманда не стварыла за гульню амаль ніводнай галявой магчымасці, хіба толькі на апошніх хвілінах, маючы перавагу ў колькасным складзе, крыху "прыціснула" праціўніка.

Прапусцілі мяч, калі страцілі ў сваёй штрафной нападаючага: першы ўдар Міхайлаў парыраваў, але праціўнік паспеў згуляць на дабіванні.

У нашым складзе адсутнічаў Вяжэвіч (ён супрацоўнічае ў сталіцы ў падатковай інспекцыі), а таксама Новаш, чыё выдаленне ў пазамінулым матчы "пацягнула" на дыскваліфікацыю на тры гульні.

Вертыкаль – Баранавічы 2:3, Камунальнік – Ліда 2:3, Хімік – Граніт 0:0, Лакаматыў – Тарпеда-Кадзіна 7:0, Дынама-Юні – Днепр-ДЮСШ-1 2:0, ЗЛіН – Бяроза 1:0.

1.	Лакаматыў	13
2.	Баранавічы	12
3.	ЗЛіН	11
4.	Ліда	10
5.	Ведрыч-97	10
6.	Граніт	8
7.	**Смаргонь**	**8**
8.	Бяроза	6
9.	Камунальнік	6
10.	Хімік	6
11.	Вертыкаль	5
12.	**Маладзечна**	**5**
13.	Верас	4
14.	Дынама-Юні	3
15.	Тарпеда-Кадзіна	2
16.	Днепр-ДЮСШ-1	1

Бамбардзір: Літвінчук (Лакаматыў) – 7.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ ТУРЫЗМ

Па Сэрвачы

Сябры з турклуба "Пілігрым" рушылі ў вясновыя паходы.

Мы, кіраўнік паходу Валодзя Цай, Тамара Канцавая, Света Радыгіна і аўтар гэтых радкоў, прайшлі на байдарках па рэчку Сэрвач. Я 10 гадоў не быў у гэтых мясцінах.

Спачатку цягніком дабраліся да прыпынку Ілава на правым беразе Сэрвачы. Сабраўшы свае караблі-байдаркі, рушылі. Зачараваныя навакол-лем, мы не заўважылі, як прайшлі частку шляху – перад намі ўзніклі крыжы Будслаўскага касцёла. Будынак – помнік архітэктуры позняга барока. Ля касцёла кладуць плітку – ідзе падрыхтоўка да свята. Сёлета 2 ліпеня – юбілей Будслава і свята абраза Маці Божай Будслаўскай.

Развітаўшыся з Будславам, рушылі далей. То там, то тут узляталі качкі, здзіўленымі позіркамі праводзяць нас чаплі і буслы. Лебедзі-прыгажуны цяжка падымаюцца на крыло і, зрабіўшы круг, садзяцца зноў на ваду.

Пачало садзіцца сонейка – час выбіраць месца для начлегу. Спыняемся ў 2 кіламетрах ад вёскі Няверы. Разбіваем стаянку і аглядаем наваколле. У лесе знаходзім курганны могільнік. Колькі яму гадоў, напэўна, ніхто не ведае. Ноч зорная, і пад раніцу прыціснуў невялікі марозік. Але ўзышло сонейка, і зноў цёпла.

Крывічы. Уражвае касцёл святога Андрэя Баболі, пабудаваны ў 1776 годзе. Аднаўляецца за кошт вернікаў. Спініліся каля новага маста ля вёскі Малышкі. Непадалёк – гарадзішча, якое датуецца I—IV стагоддзямі нашай эры.

Праміну́ўшы Малышкі, усё часцей пачынаем бачыць на беразе рыбакоў: дзеці, мужчыны, жанчыны – і ўсе з вудамі і спінінгамі. На левым беразе бачым вёску Вялікая Сэрвач. На беразе, ля вады, — бровар, пабудаваны з цэглы і каменя. Некалі ён належаў Козел-Паклеўскім. Паклеўскія актыўна ўдзельнічалі ў паўстанні 1863 года. Ян Козел-Паклеўскі быў намеснікам Калінoўскага па вайсковых справах, а Вінцэнт кіраваў збройнымі аддзеламі Вілейскага павета і загінуў у баі каля вёскі Уладкі. Там ён і пахаваны разам са 120 сваімі паплечнікамі. Маладзечанскія скаўты разам з навучэнцамі Сцешыцкай школы аднавілі крыж на іх магіле.

Вось і Вілейскае вадасховішча. Начуем і рушым на Вілейку. Ціха б'юць хвалі аб борт лодкі, нібы развітваюцца да новых падарожжаў.

Вячаслаў ВЯНГЛОЎСКІ.

Табло

■ ЛЁГКАЯ АТЛЕТЫКА

Спартакіяда спартыўных школ адбылася ў Гомелі.

Старэйшыя ўдзельнікі (1987-88 г.н.) спаборнічалі 11-12 мая, малодшыя (1989-90 г.н.) – 14-15 мая. Прадстаўнікі рэгіёну адзначыліся трыма першымі месцамі. Гэтага поспеху дамагліся ў малодшых маладзечанец Дзмітрый Жыжла (скачкі ў вышыню, трэнер Алена Жыжла), у старэйшых – маладзечанец Вадзім Бабей (бег 5 км, трэнер Леанід Арцем'еў) і Наталля Грыневіч са Смаргоні (бег 800 м, трэнер Станіслаў Барташэвіч).

■ БАСКЕТБОЛ

Адбылася жараб'ёўка фінальнага турніру чэмпіяната Еўропы сярод юніёрскіх зборных. Спаборніцтвы дзяўчат пройдуць 9-18 ліпеня ў сталіцы Славакіі Браціславе.

Дванаццаць зборных падзелены на дзве групы па шэсць удзельнікаў. Чацвёра лепшых адтуль прадоўжаць барацьбу ў плэй-оф. Беларускі ў групе згуляюць паслядоўна супраць Сербіі, Чарнагорыі, Расіі, Венгрыі, Украіны, Германіі.

■ СПАРТАКІЯДА

ВАЛОЖЫН. Спаборніцтвы сярод раёнаў, пацярпелых ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС, прайшлі ў Баранавічах 15-17 мая. З кожнай вобласці было па адным раёне, і Міншчыну прадстаўлялі валожынцы.

Удзельнікі ва ўзросце да 15 гадоў гулялі ў настольны тэніс, валейбол (дзяўчаты) і міні-футбол (хлопцы). У агульным заліку нашы землякі занялі другое месца.

■ ФУТБОЛ, НАВІНЫ

У складах розных беларускіх клубаў сёлета заяўленыя наступныя выхаванцы маладзечанскай і смаргонскай футбольных ДЮСШ.

Вышэйшая ліга (даецца колькасць матчаў/галоў на пачатак сезона). "Гомель" – абаронца Алег Попель (1983), БАТЭ – нападаючы Павел Вяганскі (1981, 67/28), "Дынама" (Мінск) – варатар Дзяніс Ганчароў (1987), абаронца Андрэй Мілеўскі (1977, 106/5), нападаючы Леанід Ковель (1986), "Тарпеда-СКА" – нападаючыя Уладзімір Макоўскі (1977, 116/51), Віталь Макрыцкі (1980, 90/12), "Зорка-ВА-БДУ" – Андрэй Лявончык (1982, 45/3), МТЗ-РІПА – абаронцы Сяргей Цвяцінскі (1984), Ягор Дзмітрачкоў (1985), Мікалай Асіповіч (1986).

Другая ліга. "Нёман" (Масты) – варатар Яўген Шыдук (1983), "Камунальнік" (Жлобін) – нападаючы Андрэй Шаблінскі (1980).

Адзначылася судзейская брыгада, у якую ўваходзіць маладзечанец, завуч ДЮСШ-2, Віктар Дзмітрачкоў (галоўны – Міхаіл Архіпаў з Жодзіна, другі асістэнт – Валерый Бірук з Мінска). Напачатку мая яны абслужылі ў вышэйшай лізе ў нязменным складзе ўжо 75-ю па ліку сустрэчу. Часцей судзілі, спыніўшыся на прыгожай лічбе 100, толькі гродзенцы на чале са старшынёй абласной федэрацыі Францам Ляцягам, які ўжо скончыў кар'еру па ўзросце.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ АНОНС

22 мая. 17-00. Маладзечна – Дынама-Юні (Мінск).

+2=0-0 4-0. Апошні матч – 1:0 (Сідарэнка) на выездзе 19 жніўня 2000 года.

22 мая. Граніт (Мікашэвічы) – Смаргонь.

+1=1-3 3-5. Летась 0:2 на выездзе і 2:0 (Тарасаў, Кухлей) дома.

ВІНШАВАНКІ

Мікалая Рудовіча сардэчна віншуем з днём нараджэння! Вялікіх дасягненняў табе і выніковага кахання. *Сябры з МА ГА "ХСДМ".*

Маладзечанскі турклуб "Пілігрым" віншуе з днём нараджэння **Аляксандра Русака**. Жадае добрага настрою, цудоўнай фізічнай формы і пасля доўгага перапынку гэтым летам усё ж такі схадзіць у паход.

Паважаная **Ніна Іосіфаўна Ляшковіч**! Віншуем з днём нараджэння. Здароўя, шчасця, поспехаў у працы, сямейнага дабрабыту і кахання. *Ніна, Яня.*

Галіну Аляксееўну Гатоўку віншую з днём нараджэння! Жадаю здароўя, шчасця, спаўнення ўсіх жаданняў і святочнага настрою. *Эдуард.*

Ніну Сільвестраўну Грывіцкую віншуем з днём нараджэння. Жадаем здароўя, шчасця, каб доўга не старэла, каб людзі паважалі, часцей у госці запрашалі. І каб у асабістым жыцці ўсё заўсёды было выдатна. *Сяброўкі.*

Аляксандра Мікалаевіча Жылу віншую з днём нараджэння! Жадаю знайсці сабе дзяўчыну. *Дзяніс Жыла.*

Аляксандру Пятроўну Жылу віншую з днём нараджэння! Жадаю здароўя, кахання і шчасця. *Дзяніс Жыла.*

Наталлю Зянько віншуем з днём нараджэння! Жадаем шчасця, здароўя, кахання і поспехаў. *Мама, брат Дзіма.*

Дарагі **Міхаіл Аляксандравіч Кавалевіч**, віншуем Вас з днём нараджэння! Жадаем здароўя, кахання, удачы, вечнай маладосці. *Сябры.*

Валянціну Сасніцкую з днём нараджэння! Жадаю здароўя, шчасця, кахання. Заставайся такой жа вясёлай і прыгожай. *Кума Зоя.*

Святлану Клімовіч з Вілейкі віншуем з 18-годдзем! Жадаем здароўя, удачы, кахання! *Тата, мама, сёстры.*

Ганну Дамашыц з Вілейкі, дарагую ўнучку, віншуем з 15-годдзем! Жадаем моцнага здароўя, шчасця і поспехаў у вучобе. *Бабуля і хросная.*

Таццяну Карповіч віншуем з 25-годдзем! Жадаем табе шчасця, здароўя, кахання і поспехаў. *Твае родныя.*

Чарняўскую І.Ч. з Вілейкі, любую дачушку, віншуем з юбілеем. Жадаем здароўя, шчасця ў сямейным жыцці і выхаванні сынулі. *Бацькі і бабуля.*

Чарняўскую І.Ч., любую матулечку і каханую жонку, з днём нараджэння! Моцнага здароўя, шчасця, зямнога кахання. *Муж і сын Жэнька.*

ЗНАЁМСТВЫ

Мужчына, 44/181/86, без шкодных звычак, з вышэйшай адукацыяй пазнаёміцца з жанчынай для сяброўскіх адносін. 222310, Маладзечна-7, п/п ВУ №014618.

Вольга, 39/164, медык, ёсць сын, пазнаёміцца з адзінокім сур'ёзным мужчынам. Смаргонь, галоўпаштамт, п/п №КН 0460320 ці (8-029) 7867172.

Вольга, 30/160/60, в/а, без шкодных звычак, у шлюбе не была, пазнаёміцца з прыстойным мужчынам. 231210, Гродзенская вобл., Астравец, а/с 17.

Сустракаем яркую камету!

У 1996 годзе зямляне бачылі відовішча: вельмі яркую камету Хіакутаке, а ў 1997 годзе ўсе запомнілі таксама яркую камету Хейла-Бопа. А цяпер зноў відовішча – надта яркая камета!

Сёлета з сярэдзіны мая жыхары паўночнага паўшар'я нашай планеты атрымаюць асалоду ад яркай каметы C/2001 Q4 NEAT, якая была адкрыта амерыканскімі астраномамі 24 жніўня ў ходзе праграмы пошуку астэроідаў, якія цесна збліжаюцца з Зямлёй.

Умовы бачнасці каметы разлічаны аўтарам артыкула з выкарыстаннем камп'ютэрнай праграмы-планетарыя StarCalc для геаграфічных каардынат Маладзечна. Да пачатку чэрвеня камета будзе добра бачная па вечарах у сузор'і Рака ў заходнім сектары неба на вышыні 30-40 градусаў над гарызонтам у выглядзе туманнай плямы з бачнай дыфузнай плямай. Асабліва цікавымі будуць назіранні аб'екта ў бінокль і невялікія тэлескопы. Пры дастатковым павелічэнні можна будзе разглядзець структуру галавы аб'екта і хваста. Камета заходзіць пад раніцу (прыкладна ў 5 гадзін).

З'яўленне яркай каметы – цэлая падзея не толькі для астраномаў. Можна паспрабаваць сфатаграфаваць камету на высокаадчувальную плёнку 400, 800 ці 1600 адзінак. Пры фокуснай адлегласці фотакамеры каля 50 мм вытрымка складзе 20-30 секунд (адносная адтуліна 1/2).

Можна было б павялічыць вытрымку, аднак сутачнае вярчэнне неба змажа выгляд каметы на фатаплёнцы.

У чэрвені камета пераходзіць у сузор'е Рысі – вышыня каметы над гарызонтам павялічыцца; нягледзячы на паступовае слабенне яркасці каметы, яна будзе заставацца бачнай няўзброеным вокам усю ноч: вечарам – у заходнім сектары неба адразу пасля заходу Сонца на вышыні каля 50 градусаў, у поўнач – на вышыні прыкладна 35 градусаў у паўночна-заходнім сектары неба, раніцай – у паўночным сектары неба на вышыні каля 20 градусаў.

У ліпені камета будзе перамяшчацца на сузор'і Вялікай Мядзведзіцы і будзе таксама бачная ўсю ноч. Аднак убачыць яе няўзброеным вокам змогуць толькі найбольш відушчыя, паколькі яркасць каметы значна зменшыцца.

У час назірання каметы магчымы анамальныя з'явы – кароткачасовыя ўспышкі яркасці, выбуховыя з'явы ў хвасце і г.д.

Для нашай планеты камета не ўяўляе абсалютна ніякай пагрозы.

Іван СЯРГЕЙ, астраном-аматар, г.Маладзечна.

■ **КОНКУРС ДЛЯ ШКОЛЬНІКАЎ**

Блізкая гісторыя
Чужы сярод сваіх

Пераможцаў чакаюць прызы!

Грамадскае аб'яднанне "Дзярэўша" пры ўдзеле Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны абвяшчае конкурс "Чужы сярод сваіх".

У конкурсе могуць браць удзел вучні (пачынаючы з 7 класа) школ, ліцэяў, гімназій, а таксама навучэнцы каледжаў, ПТВ, тэхнікумаў (да 19 год).

Форма конкурснай працы адвольная: сачыненне, інтэрв'ю, фільм і інш. Калі праца нятэкставая (аўдыё-, відэа-, фотаздымкі), да яе павінна быць далучана пісьмовая частка, якая адлюстроўвае працэс даследавання альбо заключае каментар да крыніцай.

Працу пажадана пісаць на беларускай мове, яе можна выконваць індывідуальна альбо групай, самастойна альбо з дапамогай куратара.

Да працы абавязкова павінна быць далучана анкета ўдзельніка з прозвішчам, імем удзельніка, яго каардынатамі і назвай працы, а таксама з прозвішчам, імем і каардынатамі кіраўніка (пры яго наяўнасці).

Працу трэба дасылаць у адным асобніку па 25 лістапада 2004 года (дата вызначаецца па паштовым штэмпелі) на адрас: "Блізкая гісторыя", а/с 128, 220064, Мінск.

Вынікі конкурсу будуць абвешчаныя 25 сакавіка 2005 года.

Усю патрэбную інфармацыю, парады і брашуру, у якой падрабязна выкладзеныя ўмовы конкурсу, можна атрымаць ад сакратара конкурсу Ірыны Коваль (па тэлефоне (8-017) 223-61-42, 8-029 613-60-87, па электроннай пошце: historyja@belinternet.net, па пошце: "Блізкая гісторыя", а/с 128, 220064, г.Мінск).

Жадаем поспехаў!

Кінатэатр «Радзіма»

21-23 мая. "Кіраванне гневам", ЗША, камедыя – у 15.00, 17.00, 19.00 і 21.00. Прэм'ера. **"Браток медзведзяня"**, ЗША, прыгоды. Сеансы: 21 мая – у 15.00; 22 і 23 мая – у 13.00.

24-26 мая. "Неслужбовае заданне", Расія, ваенная драма – у 15.00 і 19.00.

24-30 мая. "Сіямскія блізняты" ("Затрымаўся ў табе"), ЗША, камедыя – у 17.00 і 21.00.

27-30 мая "Невыносная жорсткасць", ЗША, камедыя – у 19.00.

Кожную суботу ў 21.00 – відэадыскатэка. Працуе бар. Камп'ютэрныя гульні – штодзённа, акрамя панядзелка.

Тэл. для даведак: 7-15-92, 7-06-30.

■ **КОНКУРСЫ**

Зарабі білеты ў кіно

Прывітанне, шаноўныя!

Усе ўдзельнікі мінулага тура даслалі правільныя адказы. Вось адзін з варыянтаў правільнага адказу на мінулае пытанне:

65	3	4	62	61	7	8	58
10	56	55	13	14	52	51	17
18	48	47	21	22	44	43	25
41	27	28	38	37	31	32	34
33	35	36	30	29	39	40	26
42	24	23	45	46	20	19	49
50	16	15	53	54	12	11	57
9	59	60	6	5	63	64	2

Запрашаю ў рэдакцыю па білеты ў кіно **Юрыя Юхневіча, Аляксандра і Людмілу Кендышаў. Юрый Юхневіч**, які даслаў усе тры варыянты правільнага адказу, атрымае 2 білеты.

А цяпер вашай увазе прапаную новае заданне: устаўце паміж лічбамі 5,2,4,1,2,7 любыя матэматычныя знакі так, каб атрымалася 100.

Адказы прымаюцца толькі ў пісьмовай форме, з разборліва напісанымі імем і прозвішчам. Пастарайцеся паспець да 31 мая.

Шаноўныя пераможцы, не забывайце, што білеты можна атрымаць толькі ў тым месяцы, калі выйшаў нумар. Калі ласка, калі адпраўляеце адказ па пошце, стаўце паметку: «Зарабі білеты ў кіно».

Чытачоў азадачваў Валянцін ЦІШКО.

■ **ІМЯНІНЫ**

21 мая.
Праваслаўныя: Івана, Пімена. **Каталіцкія**: Віктара, Даната, Цімафея, Яна.
22 мая.
Праваслаўныя: Ісая, Мікалая. **Каталіцкія**: Гелены, Рыты, Юліі.
23 мая.
Праваслаўныя: Таісіі, Анісіма, Купрыяна, Сімона. **Каталіцкія**: Івоны, Міхала, Яна.
24 мая.
Праваслаўныя: Іосіфа, Кірылы, Мяфодзія, Нікадзіма, Сафрона. **Каталіцкія**: Зузанны.
25 мая.
Праваслаўныя: Германа, Дзяніса. **Каталіцкія**: Рыгора, Урбана.
26 мая.
Праваслаўныя: Ірыны, Георгія, Аляксандра, Макара, Яфіма. **Каталіцкія**: Паўліны.
27 мая.
Праваслаўныя: Лявона, Максіма, Мікіты, Нікіфара, Сідара. **Каталіцкія**: Магдалены, Аўгусціна, Юльяна, Яна.

Купон 21

Рэгіянальная газета

да рубрык «Віншаванкі» і «Знаёмствы». Бясплатна змяшчаюцца тэксты аб'ёмам да 15 слоў. Ананімныя купоны не разглядаюцца. Пішыце, калі ласка, разборліва.

ТЭКСТ

ПРОЗВІШЧА, ІМЯ, АДРАС (НЕ ДЛЯ ДРУКУ)

Звярніце ўвагу

Шаноўныя чытачы, калі вы хочаце павіншаваць знаёмых, блізкіх, то высылайце купон з разборліва напісаным тэкстам загадзя. Указвайце дату публікацыі – газета выходзіць па пятніцах. Бясплатна прымаюцца віншаванкі аб'ёмам да 15 слоў, якія паступілі ў рэдакцыю да аўторка ўключна. Зрабіце прыемнае сваім блізкім – павіншуйце іх праз газету!

Калі вы хочаце размясціць аб'яву аб знаёмстве, калі ласка, указвайце адрас да запатрабавання і нумар дакумента ўладальніка. Бясплатна змяшчаюцца аб'явы аб знаёмстве аб'ёмам да 15 слоў. Публікуюцца па чарзе. Па-за чаргой – платна. Жадаем знайсці сваё шчасце!

ТРАНСПАРТ

ПРАДАМ

- Аўдзі-80, 1986 г.в., 1,8К. Т. у Вілейцы 33579, (8-029) 7034282.
- Аўдзі-80, 1989 г.в., дызель. Т. (8-029) 6300688.
- Аўдзі-80, 1983 г.в., 1,6К, цёмна-чырвоны металік, добры стан, 1150 у.а. Т. у Маладзечне 29318, (8-029) 7621692.
- Аўдзі-80, 1980 г.в., 1,6Б. Т. у Вілейцы 57771.
- Аўдзі-80 "купэ", 1982 г.в., 1,8Б, 950 у.а. Т. у Маладзечне 62410.
- Аўдзі-80, 1990 г.в., бензін; заднія дзверы да а/м Пасат В-3. Т. у Вілейцы 53726, (8-029) 7748108.
- Аўдзі-100, 1983 г.в., 2,0і, 1250 у.а. Т. у Вілейцы 56503.
- Аўдзі-100, 1989 г.в., 1,8 карбюратар, ABS, сігналізацыя, г/у, ц/з, чырвоны, салон люкс. Т. у Вілейцы 33223, (8-029) 6254552.
- Аўдзі-100 С4, 1993 г.в., цёмна-сіні, 2,3Б; шыны 175/70 R16С. Т. у Маладзечне 51664, (8-029) 6151664.
- БМВ-324 ТД, 1988-89 г.в., у добрым стане, R15, л/д, электронныя люстэркі, гідраўзмацняльнік руля, спойлер, колер мокры асфальт, кошт 2200 у.а. Т. у Астраўцы 36539, (8-029) 7747609.
- БМВ-324 па запчастках. Т. (8-029) 6637926.
- ВАЗ-21011 – 250 у.а.; колы да Опель Амега R14 – 1 шт, R15 – 1 шт, БМВ-520 R15 – 1 шт. Т. (8-029) 5529833.
- ВАЗ-21013, 1984 г.в., капрамонт 2004 г., выдатны стан, 800 у.а. Т. у Маладзечне 33007.
- ВАЗ-21043, 1992 г.в., цана дагаворная. Т. (8-029) 7644184.
- ВАЗ-2105, 1992 г.в., 1,2 газ-бензін, чырвоны, толькі з Германіі. Т. у Вілейцы 32332 (Міша).
- ВАЗ-2106, 1977 г.в., цана дагаворная. Т. у Вілейцы 58100.
- ВАЗ-21061, 1985 г.в., 1500 см³, 850 у.а. Т. у Вілейцы 58626.
- ВАЗ-21063, 1983 г.в. Т. (8-029) 7682110.
- ВАЗ-2107, 1984 г.в., 1000 у.а. Т. (8-029) 7680725.
- ВАЗ-2108, 1993 г.в., 1,3, ідэальны стан, 1800 у.а. Т. у Вілейцы 33878.
- Вольву-340, 1990 г.в., 1,6 дызель, 5КПП, л/д, ц/з, 1400 у.а., торг. Т. у Маладзечне 68325.
- Вольву-440, GL, сіні, 1,7 газ-бензін, 1850 у.а. Т. у Маладзечне 96730.
- Вольву-740, 1989-90 г.в., усе навароты, знятая з уліку, 3200 у.а., торг, тэрмінова. Т. (8-029) 6288006.
- ГАЗ-31029 "Волга", 1995 гв, газ-бензін, колер белы, выдатны стан, тэхагляд, страхоўка да 5.05.2004 г. Т. у Вілейцы 57777, 54187.
- ЛУАЗ-969, 1990 г.в., 600 у.а. Т. у Вілейцы (8-029) 5521257.
- Мазду-626, 1986 г.в., 2,0і, велюр, г/у, ц/з, эл/шкло, круіз-кантроль, 950 у.а. Т. (8-029) 6275394.
- Мазду-626, спорт-купэ, 2,0Б, 950 у.а.; Форд Эскорт універсал, 1,6Б, 1100 у.а. Т. у Вілейцы 57768, (8-029) 7674127.
- Масквіч-2140. Т. у Вілейцы 56593.
- Масквіч-2141, 1990 г.в., 1,6, нядорага. Т. (8-029) 6518936.
- МБ-210Д, 1992 г.в., 2,9 л., г/у, дубль-кабіна, толькі з Германіі. Т. у Маладзечне 53676, (8-029) 6236081.
- Мерседэс-200Д, 1979 г.в., танна. Т. у Вілейцы 33521, (8-029) 6959844.
- Мерседес-200Д, 1988 г.в., кузаў 124, чорны. Т. у Вілейцы 35290.
- Нісан Лаурыэль, 1986 г.в., 2,8Д, 1200 у.а., торг. Тэрмінова. Т. у Маладзечне 40350.
- Опель Амегу, 1989 г.в., 2,0, універсал. Т. (8-029) 7042922.
- Опель Амегу, 1987 г.в., 1,8 бензін. Т. у Вілейцы 33249.
- Опель Аскону, 1982 г.в., 1,6Б, добры стан, 650 у.а. Т. у Маладзечне 97437, 97472.
- Опель Вектру, 1992 г.в., 1,6, АБС, г/у, ц/з, эл/люк, хэтчбэк, 2000 у.а. Т. (8-029) 6803752.
- Опель Вектру, 1990 г.в., 1,7Д, 5КПП. Т. у Вілейцы 59578.
- Опель Вектру, 1995 г.в.; ФВ Пасат, 1990 г.в., TDI. Т. у Вілейцы 51907, (8-029) 6248903.
- Опель Кадэт, 1987 г.в., 1,3Б, 3-дзверны, добры стан. Т. у Вілейцы 46268.
- Опель Кадэт, 1983 г.в., дызель, 5-дзверны, добры стан, 700 уа. Т. у Вілейцы 57768, (8-029) 7656087.
- Опель Кадэт, 1984 г.в., 1,6Д, 3-дзверны, зялёны, 950 у.а.; узмацняльнік аўт. "Titan" 300Вт – 110 у.а. Т. (8-029) 5510391.
- Опель Кадэт, 1986 г.в., 1,2Б, 750 у.а., торг. Т. у Маладзечне 36845.
- Опель Кадэт, 1991 г.в., сіні, 5-дзверны, г/у руля, 1,6 мона. Т. у Вілейцы 58648, (8-029) 6572878, (8-029) 6906717.
- Опель Калібру, 1994 г.в., 2,0і, чырвоны. Т. у Маладзечне 65707, (8-029) 7654484.
- Опель Камадорэ, 550 у.а. Т. у Маладзечне 40562, (8-029) 7657084.
- Опель Карэа, 1995 г.в., 1,4 мона, ц/з, эл/п, добры стан. Т. у Вілейцы 58951.
- Пэжо-309, выдатны стан, 1500 у.а. Т. у Вілейцы 56668.
- Рэно-19, 1993 г.в., 1,8 мона, седан, сіне-зялёны металік, усе опцыі, 2670 у.а. Т. у Вілейцы 53221, (8-029) 6378587.
- Рэно-19 Шамаду, 1994 г.в., сіні металік. Т. у Вілейцы 55613.

• Рэно Рапід, 1986 г.в., 1,3Б, грузапасажырскі, 1350 у.а. Т. у Вілейцы 59131.
• Сеат Малагу, 1991 г.в., ц/з, эл/п, п/д, 1380 у.а., торг. Т. у Маладзечне 66760.
• Сітраэн, 1993 г.в., 1,4Б, 400 у.а., торг. Т. у Маладзечне 28326 (Вольга).
• Таўрыю, 1993 г.в., 700 у.а., торг. Т. (8-029) 5522413.
• **ТАЁТУ КАРОЛУ**, 1991 г.в., 1,3і, 2100 у.а. Т. (8-029) 7792490.
• ФВ Венту, 1992 г.в., ТД, цёмна-шэры. Т. у Маладзечне 51246 (увечары).
• ФВ Венту, 1994 г.в., бензін, серабрысты металік. Т. у Маладзечне 51246 (увечары).
• ФВ Гольф, 1985 г.в., 1,6 ТД, белы, добры стан, 1450 у.а., торг. Т. у Вілейцы 64323.
• ФВ Гольф, 1995 г.в., 1,4 бензін, вішня, без прабегу па РБ, 3-дзверны. Т. (8-029) 7759234.
• ФВ Гольф, 1985 г.в., 1,3Б, 1300 у.а., торг. Т. у Вілейцы 57293, (8-029) 7783696.
• ФВ Гольф-2, 1985 г.в., белы, 3-дзверны, 1250 у.а., торг. Т. у Вілейцы 59011, (8-029) 5526629.
• ФВ Джэту, 1989 г.в., 1,6Д, цёмна-сіні металік; вагі гандлёвыя механічныя (10 кг); вагі-пляшча (100 кг); сейф песканасыпны, вышынёй 1,6 м. Т. (8-029) 6484923.
• ФВ LT-45, грузавы, платформа-тэнт, 1991 г.в., новая гума, г/у, гідраборт, 6 мес. з Германіі. Т. у Астраўцы 20721.
• ФВ LT-31, 1984 г.в., 2,4Д, высокі, белы, доўгі, тэрмінова, нядорага. Т. у Маладзечне 31577, у Мядзеле 43142, (8-029) 7635837.
• ФВ Пасат, 1990 г.в., 2550 у.а., торг. Т. (8-029) 6550253.
• ФВ Пасат, 1982 г.в., 1,6Д, х/б, магнітола, добры стан. Т. у Маладзечне 70429, (8-029) 7629975.
• ФВ Пасат, Аўдзі – бензін, дызель ці пад заказ. Т. (8-029) 6417853.
• ФВ Пасат, 1990 г.в., 1,8Б, універсал. Т. (8-029) 7036377.
• ФВ Пасат, 1983 г.в., 1,6ТД. Т. у Маладзечне 54311.
• ФВ Пасат В3, 1991 г.в., 1,6 дызель, універсал, чырвоны, 3550 у.а. Т. у Астраўцы 39210.
• ФВ Пасат В3, 1993 г.в., 1,8 бензін, белы, ABS. Т. у Маладзечне 34649.
• ФВ Пасат В4, 1994 г.в., 1,9 TDI, універсал, ABS, г/у, airbag. Т. (8-029) 6450281.
• ФВ Сантану, 1984 г.в., 1,6Д. Т. у Маладзечне 51129 (хатні), 53784 (службовы).
• Фіят Пінту, 12.1995 г.в., 1,2і, чорны, 3-дзверны, 3 дня ў РБ. Т. (8-029) 7642507.
• **ФІЯТ ТЭМПРУ, 1993 Г.В., 1,9 TDI, 2300 У.А. Т. (8-029) 7612119.**
• Форд Арыён, 1991 г.в., 1,6і, добры стан, 1800 у.а. Т. у Маладзечне 43080, (8-029) 4039165.
• Форд Мандэо, 12.1993 г.в. Т. у Вілейцы 59501, (8-029) 6933878.
• Форд Скорпіё, 1986 г.в., 2,5 дызель, салон люкс па запчастках. Т. у Вілейцы 53495, (8-029) 7767811.
• Форд Транзіт, 1985 г.в., грузавы, 2,5Д. Т. (8-029) 6946075.
• Форд Транзіт, 1994 г.в. Т. (8-029) 7862745.
• Форд Эскорт, 1986 г.в., 1,3Б, 700 у.а. Т. (8-029) 5514842.
• Форд Эскорт, 1987 г.в., універсал, 5-дзверны, 1,6Д. Т. у Вілейцы 57544, (8-029) 7657544.
• Форд Эскорт, 1991 г.в., з Германії. Т. у Вілейцы 33608.
• Форд Эскорт, 1997 г.в., 1,4Б, г/у, ц/з, ABS, 2 ПБ, эл/п, люк. Т. (8-029) 6362963.
• Форд Эскорт, 1,8Д; Форд Мандэо, бензін, з Германії. Т. (8-029) 6669469.
• Форд Эскорт, 1985 г.в., 1,6Д, цюнінг, металік. Т. (8-029) 7690143.
• Форд Эскорт, 1992 г.в., універсал, 1,8, зялёны перламутр, каркас фар, узмацняльнік, цэнтральны замок, велюр, люк, дугі, магнітола. Т. у Вілейцы (8-029) 7651200.
• Хундай Поні, 1994 г.в., 1,5, 5КПП, эл/клімат. Т. (8-029) 7571766.
• Хонду Цывія, 1994 г.в., 1400 см³, чорны перламутр, 5л/100 км, ідэальны стан. Т. у Астраўцы 21826.
• М/а ФВ Т2, 1990 г.в., 1,6Д, г/п. Т. у Маладзечне 32394.
• Аўтобус КАВЗ, дызель, 25 месцаў. Т. у Маладзечне 29159, (8-029) 6929159.

ІНШАЕ

• Дакументы на л/а Мазда-323, 1990 г.в. Т. у Вілейцы 35271.
• Запчасткі да ВАЗ-2103, ёсць усё. Т. у Маладзечне 98002, (8-029) 7644323.
• Запчасткі да ФВ Пасат Б2. Т. (8-029) 7783427.
• 3/4 Форд Сіера. Т. у Мядзеле 49667.
• Колы з дыскамі да імпартнага паўпрычэпа 365/80R-20 – 5 шт, 385/65R-22,5 – 6 шт, 295/80R –22,5 – 2 шт. Т. (8-029) 6142333.
• Рухавік новы Ява-350, ад старой мадэлі 6V, 70 у.а. Т. (8-029) 7674048.
• Мотаблок 2-цыліндравы на 4 колы. Т. у Вілейцы 69230 (увечары).
• Стартэр да ЗІЛ "бычок" б/у. Т. (8-029) 7677504.

КУПЛЮ

• Аўдзі, ФВ да 2000 у.а. Т. (8-029) 7043977.
• Іншамарку для сябе, нядорага. Т. у Маладзечне 33362, (8-029) 6792974, (8-029) 6759818.
• Масквіч, ВАЗ, Волгу, УАЗ, 100 у.а. Т. (8-029) 7755938.

ІНШАЕ

• Аўтакран. Т. у Маладзечне 69556, 30179.
• Рухавік Маскваіч у любым стане. Т. (8-029) 6462185.
• Трэцяе "кола" да мотаблока, рух. УД-15 а/м ЛУАЗ. Т. у Маладзечне 65708.

ПАСЛУГІ

• Грузаперавозкі а/м МАЗ бартавы 18 т. Ліц. №1-01668 выд. МТ і камунікацый ад 10.01.2004 № 1-ЛІ да 25.06.2007 г. Т (8-029) 7769390.
• Грузаперавозкі МАЗ-53-35, 10 т, 30 м³, тэнтаван. Ліц. АА-NI-8574 да 18.05.2008 г. выд. Мінаблвыканкамам. Т. у Вілейцы 62218.
• **РАМОНТ ТЭНТАЎ.** Выезд да заказчыка. Т. (8-029) 7668082.
• Устаноўка і рамонт **СІГНАЛІЗАЦЫЙ, АЎТАШКЛА**, трэшчын, сколаў і эл/абсталявання л/а. Т. у Маладзечне 64136, (8-029) 6577697.

НЕРУХОМАСЦЬ

ПРАДАМ

• 1-пакаёвую кватэру ў Вілейцы, вул. Гагарына, 9. Т. у Вілейцы 57268.
• 1-пакаёвую кватэру ў Маладзечне (5/5, 22, 12). Т. у Маладзечне 70960, 52790.
• 2-пакаёвую кватэру. Т. у Вілейцы 33170 (пасля 19.00).
• 2-пакаёвую кватэру на 2 паверсе цаглянага дома ў Вілейцы. Т. у Вілейцы 51948.
• 2-пакаёвую кватэру ў Красным, тэрмінова, без выгод, блізка ад вакзала, ёсць участак, надворныя пабудовы. Т. (8-029) 6235160.
• 2-пакаёвую кватэру, гараж, дачу. Т. у Вілейцы 54527.
• 3-пакаёвую кватэру, гараж ці памяняю на кватэру ў Мінску з даплатай. Т. у Маладзечне 61459.
• 3-пакаёвую кватэру ў Вілейцы. Т. у Вілейцы 53042, 59127.
• 3-пакаёвую кватэру ў Вілейцы. Т. у Вілейцы 51048 (пасля 18.00).
• Вагон-магазін перасоўны, пл. 10 м², выдатны стан. Т. у Смаргоні 35331.
• Гараж у Вілейцы. Т. у Вілейцы 58768.
• Дачны летні дом з участкам 6 сотак, сад, водаправод, асвятленне, побач магазін, Маладзечанскі напрамак электрычкі, 1 км ад ст. Татарышчына. Т. (017) 2302230, (8-029) 7131138.
• Дом (Валожынскі р-н), побач чыгунка. Т. у Валожыне 34628.
• Дом (Валожынскі р-н), вада, асвятленне, тэлефон, сад, гаспабудовы, 1 га зямлі, усё прыватызаванае. Т. у Маладзечне 64097.
• Дом (6х8) на вываз. Т. у Валожыне 43408, 25515.
• Дом у в. Самалі. Т. у Маладзечне 62638.
• Дом у 2 км ад Вілейкі, ходзіць гарадскі аўтобус. Т. у Маладзечне 65716.
• Дом у Вілейцы. Т. у Вілейцы 32472.
• Дом у в. Порса, 53, два участкі, 40 сотак, сад, калодзеж. Т. у Вілейцы 59007, 56026.
• Дом у в. Нійкі (Мядзельскі р-н). Т. (01515) 27951.
• Дом у в. Куранец. Т. у Вілейцы 46382, 57745.
• Дом у вёсцы, ёсць тэлефон, гаспабудовы. Т. у Вілейцы 57169.
• Дом у в. Іжа, 200 м рэчка, лес. Т. у Вілейцы 44606.
• Дом у в. Снежкава, 1 км ад Вілейкі, ёсць гаспабудовы, калодзеж, сад. Т. у Вілейцы 33188, (8-029) 6733188.
• Дом у в. Куранец, у добрым стане, нядорага, тэрмінова. Т. (8-029) 7603076.
• Дом у в. Пятроўшчына (вада, каналізацыя). Т. у Маладзечне 51789.
• Катэдж жылы ў Смаргоні, 15 сотак, два гаражы. Т. у Смаргоні 51967.
• Катэдж у Смаргоні, жылы, усе гаспабудовы, побач возера, 20000 у.а. Т. (8-029) 7862175.
• Катэдж з усімі выгодамі ў Смаргоні ці памяняю на 1-пакаёвую кватэру ў Мінску. Т. 22657.

КУПЛЮ

• Ангар з металаканструкцый. Т. у Астраўцы 37909 (пасля 18.00).
• Дачу ў Прынцы. Т. у Вілейцы 53376.
• Дом у Вілейцы. Т. у Вілейцы 59267, (8-029) 7658513.

МЯНЯЮ

• 4-пакаёвую кватэру ў Маладзечне на 2-пакаёвую + даплата. Варыянты. Т. у Маладзечне 69282.

НАЙМУ

• Гараж у ГК-18. Т. у Маладзечне 65118, (8-029) 6992609.

ПАСЛУГІ

ДЛЯ МАЛАДЫХ

• **"МУЛЕН РУЖ"**. Пракат вясельнай і вячэрняй моды. Вэлюм у падарунак. Вяночкі, ручнікі. Т. у Маладзечне 43070, (8-029) 6339293.
• Вясельны **ПРАКАТ ЗОІ ІВАНАЎНЫ** прапануе вялікі выбар вясельных і вячэрніх сукенак. Сукенка для маці нявесты і вясельныя аксесуары – бясплатна. Т. у Маладзечне 50825.
• Вясельна-вячэрні **САЛОН "МІЛЭДЗІ"**. Вялікі выбар убрання і аксесуараў. Маладзечна, вул. Віленская, 12 (атэлье "Бярозка"); тэл. 77382, (8-029) 7729148.
• Салон "Раксалана". Убранні: шлюбныя, для выпускных дзяўчатак і юнакам. Гасцініца "Маладзечна", 1 паверх. Т. (8-029) 6887233.
• Адчыніўся новы салон "Нявеста" на міні-рынку "1000 дробязяў" (каля завода "Спадарожнік"). Т. у Маладзечне 35027 (пасля 20.00).
• Вясельна-вячэрні салон "Кацярына" прапануе ўбранні. **СКІДКІ ДА 30%**. Маладзечна, вул. Драздовіча, 1, тэл.: 54587, (8-029) 6307319.
• Пракат прапануе **НОВУЮ КАЛЕКЦЫЮ** вясельных сукенак. Т. у Маладзечне 62714.
• Вясельна-вячэрні пракат **У ВІЛЕЙЦЫ**, гасцініца "Вілія", пак. №231 (з 11.00 да 19.00). **Т. (8-029) 6655513.**
• Вясельна-вячэрні салон "Надзея". Вялікі выбар. Маладзечна, вул. Міру, д. 48, кв. 1. Т. 67877, (8-029) 7739308.
• "Лілія" прапануе вясельныя і вячэрнія ўборы. Маладзечна, вул. Вяльінца, 9; тэл. 74812, (8-029) 6418594.
• Вясельны салон "Эліт" прапануе вячэрнія і вясельныя ўборы, аксесуары. Маладзечна, вул. Б. Хмяльніцкага, 22. Т. (8-029) 6331092, (8-029) 6676448.
• Салон "Наталі", шырокі выбар вясельных і вячэрніх убранняў (памер 38-54). Міні-рынак на Цэнтральнай плошчы ў Маладзечне. Т. у Маладзечне 30848, (8-029) 6830848.

ІНШЫЯ ПАСЛУГІ

• Дах мяккі, жорсткі, страпільная сістэма, вусы, сайдынг, кладка ва ўстаноўленые тэрміны, якасна. Т. (8-029) 5513092.
• Кантрольныя работы па нямецкай мове. Т. у Маладзечне 32584.
• Кантрольныя работы па педагогіцы, філасофіі, праву, гісторыі, нямецкай мове. Т. у Маладзечне 63317.
• Набор і раздрукоўка тэкстаў. Т. у Маладзечне 20487, 67023.
• Пракат гульнявых прыставак "Sony PS", "Sega DC", пракат відэамагнітафона, электрадрылі. Дастаўка. Т. у Маладзечне 43478.
• Пракат гульнявых прыставак "SONY PS". Вялікі выбар дыскаў. Дастаўка. Т. у Маладзечне 65018, 66211.
• Раздрукоўка, запіс CD, сканіраванне. Т. у Маладзечне 51300, (8-029) 5513937.
• Рамонт відэатэхнікі. Абшыўка пластыкам, гіпсакардонам. Мяккі дах. Якасна, гарантыя. Т. у Маладзечне 54236.
• **РАМОНТ ХАЛАДЗІЛЬНІКАЎ**. Выезд на дом. Гарантыя. Ліц. №736 ад 24.09.2003 г. Т. у Маладзечне 54869, 51656.
• Рамонт швейных, скарняжных машын, аверлокаў. Т. у Маладзечне 64737.
• Рамонт электрарухавікоў. Пасв. №0028197 ад 24.01.2003 г. Нямальвыканкамам. Т. у Вілейцы 51790.
• Фундамент, кладка, зруб, дах, аддзелка. Т. у Маладзечне 34961, (8-029) 7681948.
• **ЮВЕЛІРНАЯ МАЙСТЭРНЯ**. Тэрміновы рамонт ювелірных вырабаў у прысутнасці заказчыка. Маладзечна, вул. Будаўнікоў, 15а (Дом быта).Тэл.: (01773) 37376, (8-029) 7661905.

РОЗНАЕ

ПРАДАМ

БУД. МАТЭРЫЯЛЫ

• **БЛОКІ Г/С. СМАРГОНЬ. ДАСТАЎКА.** Т. у Маладзечне 66534, (8-029) 6570984.
• "Katepal", чырвоная восень, 45 м²; пярэдні мост, дзверы да ГАЗ-66; цыркулярку. Т. у Маладзечне 69948.
• Паркет (ясень) да 100 м². Т. (8-029) 6250235.
• Прафнасціл. Т. у Маладзечне 54938 (пасля 18.00).
• Цэмент, шыфер, рубероід, трубы а/ц, вапна, фарба, ДВП, СП, сухія сумесі, вотруб'е, камбікорм. Арганізуем дастаўку. Ліц. Розн. Гандлю №62130/0082135 да 31.05.2007 г. Т. у Вілейцы 32525, (8-029) 6658581.
• **ШКЛОПАКЕТЫ НЯМЕЦКІЯ (ВОКНЫ ПВХ)**. Нядорага. Устаноўка. Жалюзі. Сайдынг ПВХ. Сцэнавыя панэлі ПВХ. Т. (8-029) 6850232, (8-029) 7030232.
• **ВОКНЫ З ПВХ. ТАННА.** Т. (8-029) 5574775, 5535253.
• Эмаль ПФ-115, 266; фарбы акрылавыя. Дастаўка бясплатна. Т. у Маладзечне 65118, (8-029) 6992609.

СЕЛЬГАСТЭХНІКУ

• Камбайн "Ніва" у добрым стане, ёсць запчасткі. Т. у Вілейцы 51391 (увечары), 49636.
• Рухавік Т-40. Т. у Маладзечне 67401, (8-029) 7605774, (8-029) 5529773.
• Трактар Т-40. Т. у Вілейцы 73272 (пасля 16.00).
• Трактар Т-40; стужкавую раму "Хускварна". Т. (8-029) 7665160.

БЫТАВУЮ ТЭХНІКУ

• Аверлок, швейную машыну. Гарантыя. Дастаўка. Т. у Маладзечне 64737.
• Газавую пліту "Брэст" (мадэль 1457), 4-канфорачную у добрым стане, нядорага. Т. у Вілейцы 57040.
• Газавую пліту б/у, у добрым стане. Т. у Маладзечне 51441.
• Каляровы тэлевізар "Philips", 72 см па дыяганалі. Т. (8-029) 7728385.
• Маразільнік "Атлант", 6-камерны, выдатны стан; каляску дзіцячую, нядорага. Т. у Вілейцы 58250.
• Пральны аўтамат, печку СВЧ, тэлевізар, маразільнік, мабільны тэлефон, б/у. Гарантыя. Т. у Вілейцы 58108, (8-029) 7615726.
• Пральную машыну б/у; велапед, шматхуткасны, з Германіі. Т. (8-029) 6669469.
• Халадзільнік "Атлант", маразільнік "Атлант", каляровы тэлевізар КТ "Гарызонт", мяккі куток (велюр) – усё б/у. Т. у Вілейцы 55336.

МЭБЛЮ

• **МЭБЛЮ РБ.** Матрацы. Дастаўка. Ліц. № 260 РВК да 23.08.2007 г. Т. у Вілейцы 53829, (8-029) 6331007.
• **МЭБЛЯ РБ ПАД ЗАКАЗ.** Кухні, шафы-купэ па індывідуальным праекце. У тым ліку крэдыт 10,5% гадавых. Дастаўка. Зборка. Т. у Вілейцы 56382, (8-029) 6656382. Ліц. №245 Вілейская РВК 6.08.2002-6.08.2007. Ліц. №05264 БДААБАН 14.10.2002-14.10.2007.
• Кухню, секцыю ("Заслаўе", "Іпуць", і інш.), мяккі куток, шафу 2-дзверную з антрэсолю, ложкі 1,5- і 2-спальныя, канапу-ложак, тахту 1,5-спальную, і іншую мэблю у добрым стане, нядорага. Т. у Вілейцы 57040.
• **КУХНІ, ШАФЫ-КУПЕ "КАМАНДОР", "СЕНАТАР", ДЗІЦЯЧЫЯ, ЛЮБАЯ ОФІСНАЯ МЭБЛЯ. АКАЗВАЕМ ПАСЛУГІ ПА РАСКРОЮ.** Прыём заказаў без выхадных. Т. у Маладзечне 90542 (увечары), (8-029) 7693494.
• Мэблю б/у: тахту, кухню, шафу 3-створкавую, канапу; халадзільнік "Мінск-2"; адліві ацынкаваныя са зліваміі. Т. у Вілейцы 33390, (8-029) 6896377.
• Набор мяккай новай мэблі, 4 дзінкі. Т. у Вілейцы 32547, (8-029) 7036542.
• Секцыю "Іпуць", мяккі куток, ложкі 2-спальныя, кухню, кацёл ацяпляльны КС-ТГ-12,5 "Мінск". Т. у Вілейцы 55885.
• Стол кухоны, новы, 150х90 см, 120 тыс. Т. (8-029) 5529833.

ЖЫВЁЛУ

• Каня, 4 гады, рабочы (пр. Княгінін, Мядзельскі р-н). Т. у Мядзеле 31891 (да 8.00 і пасля 18.00, Мар'ян).
• Карову чырвона-пярэстай масці, з 6 гадоў на выбар. Т. (8-029) 7013174, (8-029) 7096713.
• Сялянская гаспадарка **"САДАМ"** (в. Лебедзева) прадае **ТРУСОЎ СЕЛЕКЦЫЙНАЙ ПАРОДЫ** (мясныя): Бельгійскія, Серабрыстыя, Белы гігант. Т. у Маладзечне 20162, (8-029) 7073481.
• Цёлка пакрытая, чырвона-пярэстай масці, ацёл у ліпстападзе. Т. у Вілейцы 32349.
• Шчанятаў каўказскай аўчаркі з радаслоўнай. Т. у Мядзеле 50661.

ІНШАЕ

• Бульбу дробную. Т. у Маладзечне 29201.
• Бульбу; канапу. Т. у Вілейцы 32918.

• Веласіпед "Фрыстайл", новы, горны, 2 амартызатары, 18 хуткасцей, тарцавы тормаз. Т. у Маладзечне 79342.
• Каляску-джып. Т. у Маладзечне 36530.
• Каляску-джып. Т. у Маладзечне 32144.
• Каляску дзіцячую-джып трансформер, новую. Т. у Маладзечне 40563.
• Камп'ютэр новы і б/у. Гарантыя. Куплю няспраўны. Дапамагу ў рамонце. Т. (8-029) 7741956.
• **КАНДЫЦЫЯНЕРЫ.** Т. у Маладзечне 30247, (8-029) 6839713.
• Камплект **СПАДАРОЖНІКАВАГА ТБ, МАБІЛЬНЫ ТЭЛЕФОН**, новыя. Т. (8-029) 7792311.
• **МАБІЛЬНЫ ТЭЛЕФОН** "Siemens", "Nokia", "Матарола" ад 35 у.а. Т. (8-029) 7764214.
• **МАБІЛЬНЫ** тэлефон "Siemens", "Nokia", "Матарола" ад 35 у.а. Т. (8-029) 6254062.
• **МАБІЛЬНЫ ТЭЛЕФОН** ад 30 у.а. "Ericsson", "Nokia" і інш. Т. (8-029) 7747981.
• **МАБІЛЬНЫ ТЭЛЕФОН** "Nokia", "Siemens". Т. (8-029) 6319537.
• Мабільны тэлефон "Sony" J70; ГП "Sony PS" – 1, 3 джойстыка, 2 карты памяці, дыскі, камплект; гума 175/14, пара – усё б/у. Т. (8-029) 7656799.
• Паперу ксераксаў, факсаў, струменнага фотадрукавання; картрыджы, тонеры, прынтэры, камп'ютэрныя камплектуючыя. Дастаўка. Т. (8-029) 6276284.
• **ПОМНІКІ** з мармуровай крошкі. Маладзечна, вул. Бухаўшчына, 58 (каля Палаца культуры). Т. у Маладзечне 70656, (8-029) 6221376.
• **ПРАПАНУЕМ ЖАЛЮЗІ** вертыкальныя, гарызантальныя, абмер, устаноўка бясплатныя (Пасв. №000311853). Т. у Вілейцы 59223, (8-029) 6659223.
• Сім карту "Прывет", тэлефон мабільны "Сіменс". Т. (8-029) 6020924.
• **"SIEMENS" A52**, чахол, гарантыя. Т. (8-029) 7755904.
• Сотавы тэлефон "Sumsung" T-100 і інш. Т. (8-029) 7615556.
• **СОТАВЫ ТЭЛЕФОН** ад 30 у.а. Т. (8-029) 7766920.
• Спадарожнікавую антэну на 1, 3 спадарожнікі. Т. (8-029) 7615556.
• Участак у новым мікраране Мінска (Сагол) з нулявым цыклам. Т. (8-029) 7861622.
• Участак з фундаментам (Макоўе). Т. у Вілейцы 35254.
• **ЧЭКІ "ЖЫЛЛЁ"**, нядорага, правільнае афармленне. Т. (8-029) 7570954.
• Электрабойлер, 80 л., 1,2 кВт. Т. у Маладзечне 43993, (8-029) 5512551.

КУПЛЮ

СЕЛЬГАСТЭХНІКУ

• **МТЗ.** Т. у Мінску (017) 5035104, (8-029) 7793056.

ІНШАЕ

• **АНТЫКВАРЫЯТ, ФОТААПАРАТЫ, ГАДЗІННІКІ**, грамафоны, **АБРАЗЫ, МЭБЛЮ**, фарфор і іншыя старадаўнія рэчы. Т. у Маладзечне 65542, (8-029) 6564854.
• Бетонамяшалку. Т. (8-029) 5533801.
• Вагончык-бытоўку на колах, будаўнічую. Т. (8-029) 6286701, (8-029) 6981293.
• **ВАГОНЧЫК-БЫТОЎКУ**, можна на колах. Т. (8-029) 6030584.
• Зваручны паўаўтамат б/у. Т. у Маладзечне 98002, (8-029) 7644323.
• Зруб на лазню. Т. (8-029) 7646629.
• **КАБАНА** жывой вагой. Т. у Маладзечне 36624.
• Коней укормленых, пастаянна. Т. у Ашмянах 39552, (8-029) 6809646.
• **КАРЦІНЫ** старажытныя, рамы, іконы. Т. (8-029) 6564854.
• **МАНЕТЫ, МЕДАЛІ**, гадзіннікі, гадзіннікі і інш. старадаўнія рэчы. Т. у Маладзечне 67397, (8-029) 7693157.
• **СОТАВЫ ТЭЛЕФОН**, можна няспраўны. Т. у Маладзечне 62350.
• **СОТАВЫ ТЭЛЕФОН**, магчыма нерабочы. Т. у Маладзечне 54087.
• Чэкі "Жыллё", дорага. Т. (8-029) 6895567.
• Чэкі "Маёмасць", 1 чэк – 250 руб. Т. (017) 2157718, (8-029) 4001717.
• Ядахімікаты ў неабмежаванай колькасці. Т. (8-029) 6911995.

ПАТРАБУЮЦЦА

• Арганізацыі ў Маладзечне патрабуюцца мэнэджар харчовых тавараў і м/а 1,5 тон з ліцэнзіяй. Т. (8-029) 7782195.

• Будаўнікі ўсіх спецыяльнасцяў, рознарабочыя; вадзіцелі "С" Камаз. Т. (8-029) 7641945, (8-029) 7085274.
• **ЗАПРАШАЮЦЦА Ў МІНСК БУДАЎНІКІ** рабочыя ўсіх спецыяльнасцяў. Дарожнікі, машыністы, вадзіцелі. Жыллё і зарплата ад 600 тыс. руб. і вышэй гарантуецца. Т. (8-029) 7789178.
• Працаўладкаванне ў Мінску, індывідуальны падыход, поўнае суправаджэнне (жыллё і г.д.). Т. (8-029) 6260612.
• Цырульнікі ў цырульню "Кацярына" у Вілейцы па вул. Талстога, 55. Т. (8-029) 7791033.
• Інструктар па фітнэсу ў фітнэс-клуб у Вілейцы па вул. Талстога, 55. Т. (8-029) 7791033.

ІНШАЕ

• У суд Маладзечанскага раёна і Маладзечна паступіла заява аб прызнанні таго, што Віктар Лявонавіч Аляхновіч, 1972 года нараджэння, ураджэнец г. Маладзечна Мінскай вобласці, які пражываў у Маладзечне па вул. Вялінца, 4-21, адсутнічае без вестак. Просьба да ўсіх грамадзян і юрыдычных асоб, якія маюць звесткі аб гэтым грамадзяніне, паведаміць суду на працягу двух месяцаў з моманту публікацыі па адрасе: Маладзечна, вул. Партызанская, 5; тэл. 71731.

Не чапайце птушанят

Не забірайце птушанят дадому. З такой просьбай звяртаецца да людзей грамадская арганізацыя «Ахова птушак Беларусі» (АПБ) ў сваім прэс-рэлізе.

Штогод, гаворыцца ў прэс-рэлізе, вясной і ўлетку ў АПБ звяртаюцца чуллівыя гараджане, якія знайшлі птушаня і забралі яго дадому, упэўненыя, што нябогу кінулі бацькі і без чалавечай дапамогі ён абавязкова загіне. Можна зразумець імкненне людзей забраць такую «сірацінку», накарміць яго, напаіць, паставіць на крыло, а пасля выпусціць на волю. Аднак часта такая паслуга аказваецца мядзведжай.

Добрыя памкненні чуллівых выратавальнікаў абрываюцца ў самым пачатку. Дома сагрэтая птушачка адмаўляецца ад усіх ласункаў. Адбываецца гэта, тлумачаць арнітолагі, па дзвюх простых прычынах: або прапанаваны від корму не падыходзіць дадзенаму віду птушак, або ён патэнцыяльна ядомы, але прапануецца такім чынам, што птушаня фізічна не можа яго прыняць. Абмен рэчываў у арганізме птушак адбываецца вельмі хутка: птушаняці дастаткова некалькі гадзін пагаладаць, і яго ўжо нішто не ўратуе. Аднак бывае, што птушаняты бяруцца есці і нават вырастаюць. Аднак так шанцуе не ўсім відам птушак.

«Ахова птушак Беларусі» звяртае ўвагу, што знойдзеным птушанятам людзі найлепш дапамогуць, калі не будуць іх чапаць. Птушкі сваіх дзяцей не кідаюць. Калі вы знайшлі птушаня, то хутчэй за ўсё яго бацькі знаходзяцца побач і з трывогай назіраюць за вамі. Справа ў тым, што птушаняты шмат якіх відаў птушак пакідаюць гнёзды, не ўмеючы ні лятаць, ні самастойна шукаць корм. Бацькі яшчэ дастаткова доўгі час прыглядаюць даглядаць іх. Так што сустрэтае вамі птушаня, хутчэй за ўсё, пакінула гняздо цалкам самастойна. Яго браты і сёстры, напэўна, знаходзяцца недзе непадалёк, і як толькі вы адыдзеце на бяспечную адлегласць, дарослыя птушкі прынясуць ім чарговую порцыю корму.

Калі птушаня адкрыта сядзіць на зямлі ці асфальце, дзе яно можа трапіць пад колы аўтамабіля, пад ногі няўважлівым людзям, у зубы сабаку, кату ці іншаму драпежніку, асцярожна перанясіце яго ў любое бяспечнае, на ваш погляд, месца ў межах таго ўчастка, дзе знайшлі. Ёсць магчымасць — узніміце яго куды-небудзь вышэй: на дах гаража, галіны дрэва ці куста, казырок пад'езда. У крайнім выпадку перанясіце птушаня на клумбу.

Святлана ЦІШКО.

■ **НАДВОР'Е**

Мінск	22.05	2305	24.05	26.05
ападкі (на працягу сутак)				
тэмпература,°С днём	+11	+11	+11	+13
ноччу	+7	+6	+7	+8
атмасферны ціск, мм	733	738	739	741
хуткасць ветру, м/сек	3	1	1	1

Вільня	22.05	2305	24.05	26.05
ападкі (на працягу сутак)				
тэмпература,°С днём	+10	+12	+11	+12
ноччу	+7	+6	+6	+7
атмасферны ціск, мм	741	745	747	747
хуткасць ветру, м/сек	5	2	2	2

Чытайце праз тыдзень:

- **25-гадовы віляйчанін, якога абвінавачваюць у забойстве двух пенсіянераў у Сакавічах, магчыма, мае дачыненне да трагічнай смерці 18-гадовай жыхаркі вёскі Людвінова, якая патанула летась у рэчцы Сэрвач.**

Гараскоп 24 – 30 мая

Авен (21.03–20.04)

Адчуванне ўпэўненасці ў сабе, прыліў сіл і ўдача як ў асабістых, так і ў прафесійных справах будуць спадарожнічаць вам. Рашучасць і інтуіцыя дапамогуць завязаць новыя знаёмствы, якія прынясуць прыбытак у бізнэсе. Людзі будуць цягнуцца да вас, і, калі спатрэбіцца, вы з лёгкасцю зможаце вырашыць іх праблемы. Цяпер спрыяльны час для пачатку рамонту і будаўніцтва.

Цялец (21.04–21.05)

Размяшчэнне планет прадказвае пашырэнне кола зносін, дзелавыя паездкі, заключэнне доўгатэрміновых кантрактаў з партнёрамі здалёк. Захоўвайцеся ваганасць памыліцца ў справах, ворагі будуць падрываць вашу веру ў свае здольнасці і сілы. Зоркі раяць не рабіць паспешлівых высноў. Засцерагайцеся новых любоўных сувязяў, бо ад іх будзе больш адмоўных эмоцый, чым станоўчых.

Блізняты (22.05–21.06)

Вы ведаеце, калі трэба змоўчаць, каб стварыць уражанне мудрага чалавека, і невялікія перыяды адзіноты не будуць для вас цяжарам. Але не адыходзьце далёка ад навакольнага свету, забыўшыся, калі і як вярнуцца назад. У зносінах з блізкімі можа ўзнікнуць неабходнасць усіх павучаць, што адмоўна адаб'ецца на вашым душэўным самаадчуванні, зробіць вас злым. Старайцеся высыпацца.

Рак (22.06–23.07)

Знешні выгляд будзе шмат значыць для вас, вы звярнаце ўвагу на тое, як вы выглядаеце і ў на што адзетыя. З'явіцца актыўная жыццёвая пазіцыя, якая можа цалкам стануўча адбіцца на сферы любоўных і сяброўскіх адносін. Не захапляйцеся дыетамі і самаабмежаваннямі ў харчаванні, вы і без гэтага прывабныя, а вясенні авітаміноз можа сыграць злы жарт.

Леў (24.07–23.08)

Зарадзіць карысны для здароўя энэргіяй вас можа толькі дзённая свяціла, таму часцей бывайце на прыродзе. Жорсткія абмежаванні ў харчаванні ў сезон вясенняга авітамінозу могуць нашкодзіць здароўю. З каханымі магчымы спрэчкі з-за грошай і частыя высвятленні адносінаў. Пастарайцеся весці сябе як разумны вопытны чалавек, надзелены талентам кахаць і дараваць.

Дзева (24.08–23.09)

Вы будзеце валодаць ясным бачаннем перспектыў, і наўрад хто-небудзь зможа вас прымусіць звярнуць з намечанага шляху. Паездкі могуць стаць для вас выпрабаваннем на трываласць і паставяць шмат пытанняў, вырашаць якія прыйдзецца на працягу даволі-такі доўгага тэрміну. Абставіны дапамогуць праявіць сябе з лепшага боку ў сяброўскіх адносінах.

Шалі (24.09–23.10)

У вас будзе шмат шансаў для паўнацэннага раскрыцця ўласных магчымасцяў. Праверкі запатрабуе ўменне рабіць правільны выбар і ацэньваць як сітуацый, так і людзей. Таму свайго рода экзаменам можа стаць прапанаваная магчымасць уступіць у шлюб па разліку, дзеля паспяховай кар'еры і атрымання высокай пасады. Пачуцці ў гэтым шлюбе зоймуць апошняе месца.

Скарпіён (24.10–22.11)

Цалкам верагодна, што ў гэты час вы будзеце жыць удалечыні ад родных, можа, нават задумаеце памяняць пастаяннае месца жыхарства. Чужая культура можа зачараваць вас, паказацца больш роднай, чым ваша ўласная. Не варта надта спакушацца, бо лёс прапануе вам прайсці экзамен, тэмай якога стане ваша ўменне рабіць правільны выбар ці даваць ацэнку сітуацыі.

Стралец (23.11–21.12)

У гэты перыяд вы будзеце літаральна разрывацца паміж работай і сям'ёй. Час прымусіць вас навучыцца планаваць не толькі свой рабочы дзень, але і з карысцю праводзіць выхадныя. Гэта ўменне спрыяльна адаб'ецца на здароўі і дазволіць пазбегаць крызісных сітуацый як дома, так і на рабоце. Асноўнымі лекамі для душы і цела стануць зносіны з блізкімі сябрамі.

Казярог (22.12–20.01)

Калі праявіце ўвагу і павагу да людзей, то шмат атрымаеце ўзамен. Ваша прывабнасць расце, і да вас пацягнуцца новыя людзі, аднадумцы, каханыя. Вы моцна прывязаны да свайго партнёра і будзеце з яшчэ большай сілай імкнуцца да трывалых ўзаемаадносінаў. А яшчэ прымеце правільнае рашэнне, калі звузіце кола людзей, якім вядома, што на самой справе адбываецца ў вас дома.

Вадалей (21.01–19.02)

Гэта спрыяльны час для навучання дзяцей, вы можаце перадаць ім шмат карысных ведаў, закрануўшы іх духоўнай і іншай адукацыяй. Гарманічныя зносіны з каханым чалавекам змогуць дапамагчы вам займець спакой і раўнавагу ў душы. Спрыяльны час і для пошуку якой-небудзь дадатковай крыніцы даходу, ніяк не звязанай з вашай асноўнай работай.

Рыбы (20.02–20.03)

Вы будзеце імкнуцца атрымаць максімум жыццёвых задавальненняў, у тым ліку і ад любоўных прыгод. Добра рэалізаваць свой патэнцыял можна ў творчасці і каханні, дзе вам дапаможа анёл-ахоўнік. Непрыемныя стануць толькі зносіны з суседзямі, з тымі, з кім даводзіцца непазбежна сутыкацца. Цяпер той момант, калі багацце можа прыйсці як ніколі прыхільнасці да вас фартуны.

Рэгіянальная газета

Галоўны рэдактар Аляксандр МАНЦЭВІЧ.

Заснавальнікі: Аляксандр МАНЦЭВІЧ, Ніна МАНЦЭВІЧ.
Пасведчанне № 227 ад 19.08.2003 г. Выдавец ТАА «Рэдакцыя газеты «Рэгіянальная газета».

Інфармацыйна-рэкламнае штотыднёвае выданне для рэгіёну і рэспублікі. Выходзіць па пятніцах. Аб'ём 5 друкарскіх аркушаў фармату А2. Тыраж **9240 экз.** Індэкс **63212** (індывідуальная падпіска), **63369** (ведамасная падпіска). Падпіска праводзіцца пастаянна ў паштовых аддзяленнях рэспублікі. У розніцу – цана свабодная. **№ 21 (472) 21.5.2004.** РУП «Друкарня «Перамога», Міністэрства інфармацыі РБ. 222310, Маладзечна, вул. Таўлая, 11. Зак. № 1695. Падпісана ў друк у 13.00 20.5.2004

Наш адрас: **222310, Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а.** Тэлефоны/факс: (01773) **6-96-67**, **5-38-41** (рэклама), **5-07-99**
E-mail: regionnews@promedia.by, http://regionnews.promedia.by

Прыём дробных аб'яў

Маладзечна Вялікі Гасцінец, 68а. Тэл. **69667**, **53841**.
Вілейка вул. Вадап'янава, 23, капіравальны цэнтр «Парус». Тэл. **55284**.
Вілейка вул. 17 Верасня, 30, пошта. Тэл. **55233**, **55539**.
Смаргонь вул. Танкістаў, 1, аддзяленне сувязі №2 Смаргоні. Тэл. **22211**.
Чысць вул. Зялёная, 4, магазін «Канцкласік». Тэл. **99172**.

Тэлефонныя коды гарадоў рэгіёна: **Астравец** – 01591, **Ашмяны** – 01593, **Валожын** – 01772, **Вілейка** – 01771, **Маладзечна** – 01773, **Мінск** – 017, **Мядзел** – 01797, **Смаргонь** – 01592

Разліковы рахунак №3012164030006 у філіяле ААТ Белзнешэканамбанк» у Маладзечне, код 211, атрымальнік ТАА Рэдакцыя газеты «Рэгіянальная газета», УНН 600288444